

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) po ust. 4b dodaje się ust. 4c–4g w brzmieniu:

„4c. Od dochodów jednego rodzica lub opiekuna prawnego, podlegającego obowiązkowi podatkowemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, będącego panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem, osobą, w stosunku do której orzeczono separację w rozumieniu odrębnych przepisów, lub osobą, której małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności, jeżeli ten rodzic lub opiekun w roku podatkowym samotnie wychowuje dzieci:

- 1) małoletnie,
- 2) pełnoletnie, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
- 3) pełnoletnie do ukończenia 25. roku życia, uczące się w szkołach, o których mowa w krajowych lub zagranicznych przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe

– podatek może być określony, z zastrzeżeniem ust. 8, na wniosek wyrażony w rocznym zeznaniu podatkowym, w podwójnej wysokości podatku obliczonego od

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawę z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427, 2430 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 24, 64, 138, 501, 558 i 646.

połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci, z uwzględnieniem art. 7, z tym że do sumy tych dochodów nie wlicza się dochodów (przychodów) opodatkowanych w sposób zryczałtowany na zasadach określonych w tej ustawie.

4d. Przepis ust. 4c pkt 3 stosuje się pod warunkiem, że w roku podatkowym dziecko nie uzyskało:

- 1) dochodów, z wyjątkiem renty rodzinnej, podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b oraz
 - 2) przychodów, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152
- w łącznej wysokości przekraczającej dwunastokrotność kwoty renty socjalnej określonej w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, w wysokości obowiązującej w grudniu roku podatkowego.

4e. Sposób opodatkowania, o którym mowa w ust. 4c, nie ma zastosowania do osoby, która wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z drugim rodzicem albo opiekunem prawnym, w tym również gdy dziecko jest pod opieką naprzemienną, w związku z którą obydwójgu rodzicom zostało ustalone świadczenie wychowawcze zgodnie z art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270).

4f. Sposób opodatkowania, o którym mowa w ust. 4c, ma zastosowanie również do osób, o których mowa w art. 3 ust. 2a, samotnie wychowujących w roku podatkowym dzieci, jeżeli łącznie spełniają następujące warunki:

- 1) mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej;
- 2) osiągnęły podlegające opodatkowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przychody w wysokości stanowiącej co najmniej 75% całkowitego przychodu osiągniętego w danym roku podatkowym;
- 3) udokumentowały certyfikatem rezydencji miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

4g. Do podatników, o których mowa w ust. 4f, przepisy ust. 8 stosuje się odpowiednio.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Sposób opodatkowania, o którym mowa w ust. 2 i 4c, nie ma zastosowania, w przypadku gdy chociażby jeden z małżonków, osoba samotnie wychowująca dziecko lub jej dziecko:

1) stosuje przepisy:

a) art. 30c lub

b) ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym, z wyjątkiem art. 6 ust. 1a tej ustawy

– w zakresie opodatkowania w formie karty podatkowej, jeżeli byli obowiązani do zapłaty w roku podatkowym podatku w tej formie, a w pozostałych przypadkach – w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy obliczenia podatku albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń,

2) podlega opodatkowaniu na zasadach wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym lub ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych.”,

c) w ust. 11 wyrazy „ust. 3a” zastępuje się wyrazami „ust. 3a i 4f”,

d) w ust. 12 wyrazy „Przepis ust. 3a” zastępuje się wyrazami „Przepisy ust. 3a i 4f”,

e) w ust. 13 wyrazy „ust. 3a” zastępuje się wyrazami „ust. 3a i 4f”;

2) w art. 6a w ust. 2 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) nie stosuje się przepisu art. 6 ust. 4c.”;

3) w art. 7 w ust. 1 wyrazy „z wyjątkiem dochodów z ich pracy,” zastępuje się wyrazami „z wyjątkiem dochodów z ich pracy, rent,”;

4) w art. 9 w ust. 3a pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ze źródeł przychodów, z których dochody są wolne od podatku dochodowego, z wyjątkiem strat:

a) z odpłatnego zbycia akcji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 105a,

b) związanych z przychodami, o których mowa art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. c, pkt 153 lit. c i pkt 154 w zakresie przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.”;

5) w art. 21 w ust. 1:

- a) pkt 38 otrzymuje brzmienie:

„38) świadczenia otrzymywane przez emerytów, rencistów lub osoby pobierające nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3000 zł;”,
- b) w pkt 148 w lit. d na końcu dodaje się przecinek i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”,
- c) w pkt 152 w lit. c na końcu dodaje się przecinek i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”,
- d) w pkt 153:
 - w lit. c na końcu dodaje się przecinek i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”,
 - w części wspólnej wyrazy „art. 27ea ust. 1 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 4c–4e”,
- e) w pkt 154:
 - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy, z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8, z zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, art. 30c albo art. 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, otrzymane przez podatnika po ukończeniu 60. roku życia w przypadku kobiety i 65. roku życia w przypadku mężczyzny, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł pod

warunkiem, że podatnik podlega z tytułu uzyskania tych przychodów ubezpieczeniom społecznym w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz podatnik, mimo nabycia uprawnienia do:”,

- w lit. f skreśla się kropkę i dodaje się część wspólną w brzmieniu:
„– nie złożył wniosku o ustalenie prawa do tego świadczenia albo po ustaleniu prawa do świadczenia nie pobierał go i nadal nie pobiera;”;

- 6) w art. 22 po ust. 1t dodaje się ust. 1u w brzmieniu:

„1u. Jeżeli w związku z odpłatnym zbyciem akcji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 105a, powstanie nadwyżka wydatków poniesionych na ich objęcie lub nabycie nad przychodami z ich odpłatnego zbycia, nadwyżka ta stanowi koszt uzyskania przychodów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a, w roku podatkowym, w którym nastąpiło odpłatne zbycie takich akcji.”;

- 7) w art. 23:

- a) w ust. 1 pkt 58 otrzymuje brzmienie:

„58) składek na ubezpieczenie zdrowotne, z wyjątkiem składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.³⁾):

- a) z tytułu działalności pozarolniczej opodatkowanej zgodnie z art. 30c,
 - b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w sposób określony w art. 30c
- w łącznej wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 8 700 zł, z uwzględnieniem art. 30c ust. 2b i 2c;”,

- b) w ust. 3g po wyrazach „pkt 38” dodaje się wyrazy „i 38a”;

- 8) w art. 24 po ust. 8dc dodaje się ust. 8dd w brzmieniu:

„8dd. W przypadku połączenia spółki niebędącej osobą prawną, o którym mowa w ust. 5 pkt 7a, wartość emisyjną przydzielonych wspólnikowi tej spółki udziałów (akcji) spółki przejmującej lub nowo zawiązanej pomniejsza się o uzyskaną przez podatnika nadwyżkę przychodów nad kosztami ich uzyskania z tytułu udziału w tej spółce niebędącej osobą prawną obliczoną zgodnie z art. 8 oraz powiększa o wypłaty dokonane

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91, 526 i 583.

z tytułu udziału w spółce niebędącej osobą prawną i wydatki niestanowiące kosztów uzyskania przychodów z tytułu udziału w tej spółce.”;

9) w art. 26:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 2aa,
- b) uchyla się ust. 4a–4c,
- c) w ust. 7 w pkt 5 wyrazy „– oświadczenie organizacji związkowej o wysokości pochodzących od podatnika składek” zastępuje się wyrazami „na podstawie informacji, o której mowa w art. 39 ust. 1”,
- d) w ust. 7e w zdaniu drugim wyrazy „art. 27ea ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 4c–4e”;

10) uchyla się art. 26hb;

11) w art. 27:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podatek dochodowy, z zastrzeżeniem art. 29–30f, pobiera się od podstawy jego obliczenia według następującej skali podatkowej:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
Ponad	do	
	120 000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3 600 zł
120 000		10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

- b) uchyla się ust. 2,
- c) uchyla się ust. 3;

12) uchyla się art. 27ea;

13) w art. 27f:

- a) w ust. 2 w pkt 1 w lit. b wyrazy „art. 27ea” zastępuje się „art. 6 ust. 4c–4f”,
- b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Za dochody, o których mowa w ust. 2 pkt 1, uważa się dochody uzyskane łącznie w danym roku podatkowym, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, art. 30b i art. 30c, pomniejszone o kwotę składek, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a oraz art. 30c ust. 2 pkt 2.”;

- c) w ust. 6 wyrazy „art. 27ea ust. 1 pkt 2 lit. b i c” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 4c pkt 2 i 3 oraz ust. 4d”,
- d) w ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a, zapłaconych ze środków podatnika od przychodów zwolnionych od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152–154, z wyjątkiem przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 30c, art. 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym.”;
- 14) w art. 30 w ust. 1 pkt 5a otrzymuje brzmienie:
 - „5a) z tytułu, o którym mowa w art. 13 pkt 2 i 5–9, jeżeli kwota należności określona w umowie zawartej z osobą niebędącą pracownikiem płatnika nie przekracza 200 zł – w wysokości 12% przychodu;”;
- 15) w art. 30c:
 - a) w ust. 2:
 - zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
 - „Dochód ten podatnicy mogą pomniejszyć o:
 - 1) składki na ubezpieczenia społeczne określone w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a;
 - 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym:
 - a) z tytułu działalności pozarolniczej opodatkowanej zgodnie z ust. 1,
 - b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w sposób określony w ust. 1
 - w łącznej wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 8 700 zł, z uwzględnieniem ust. 2b i 2c;
 - 3) wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego określone w art. 26 ust. 1 pkt 2b;
 - 4) darowiznę, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d, w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwoty stanowiącej 6% dochodu.”;
 - skreśla się zdanie trzecie,
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Wysokość składek i wpłat, o których mowa w ust. 2, ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.

2b. Wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 oraz art. 23 ust. 1 pkt 58, podlega corocznie podwyższeniu o wskaźnik odpowiadający ilorazowi rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ogłoszonej na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w:

- 1) roku bezpośrednio poprzedzającym rok podatkowy oraz
 - 2) drugim roku bezpośrednio poprzedzającym rok podatkowy
- w zaokrągleniu do pełnych 100 złotych w górę.

2c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, do końca roku poprzedzającego rok podatkowy, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 oraz art. 23 ust. 1 pkt 58, podwyższonej zgodnie z ust. 2b.”,

- c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Składki na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a, składki na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego określone w art. 26 ust. 1 pkt 2b oraz dokonane darowizny na cele kształcenia zawodowego określone w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d, podlegają odliczeniu od dochodu, jeżeli nie zostały;”;

- 16) w art. 30h w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) kwoty składek, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a, oraz składek, o których mowa w art. 30c ust. 2 pkt 2,”;

- 17) uchyla się art. 31;

- 18) po art. 31 dodaje się art. 31a–31c w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. Podatnik składa na piśmie płatnikowi oświadczenia i wnioski mające wpływ na obliczenie zaliczki.

2. Płatnik jest obowiązany przed pierwszą wypłatą poinformować nowo zatrudnionego podatnika o możliwości złożenia oświadczeń i wniosków mających wpływ na obliczenie zaliczki.

3. Podatnik jest obowiązany wycofać lub zmienić złożone uprzednio oświadczenie lub wniosek, jeżeli uległy zmianie okoliczności mające wpływ na obliczenie zaliczki.

4. Wycofanie lub zmiana złożonego uprzednio oświadczenia lub wniosku, następuje w drodze odrębnego wniosku sporządzonego na piśmie.

5. Jeżeli podatnik złoży płatnikowi oświadczenie lub wniosek mające wpływ na obliczanie zaliczki, płatnik uwzględnia to oświadczenie lub ten wniosek najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym je otrzymał, a w przypadku płatnika, o którym mowa w art. 34 – po drugim miesiącu, w którym je otrzymał.

6. Oświadczenie i wniosek mające wpływ na obliczenie zaliczki dotyczą również kolejnych lat podatkowych, chyba że odrębny przepis stanowi inaczej.

7. Po ustaniu stosunku prawnego stanowiącego podstawę dokonywania przez płatnika świadczeń podatnikowi, płatnik przy obliczaniu zaliczki od przychodu z tego stosunku prawnego pomija oświadczenia i wnioski złożone uprzednio przez podatnika, z wyjątkiem wniosków, o których mowa w art. 32 ust. 6 i 10.

Art. 31b. 1. Płatnik, o którym mowa w art. 32, art. 34 ust. 3, art. 35 ust. 1 pkt 1–4 i 7–9 oraz art. 41 ust. 1, pomniejsza zaliczki o kwotę stanowiącą nie więcej niż $\frac{1}{12}$ kwoty zmniejszającej podatek, jeżeli podatnik złoży temu płatnikowi oświadczenie, według ustalonego wzoru, o stosowanie pomniejszenia.

2. Oświadczenie o stosowanie pomniejszenia podatnik może złożyć nie więcej niż trzem płatnikom.

3. W oświadczeniu o stosowanie pomniejszenia podatnik wskazuje, że płatnik jest uprawniony do pomniejszenia zaliczki o kwotę stanowiącą:

- 1) $\frac{1}{12}$ kwoty zmniejszającej podatek albo
- 2) $\frac{1}{24}$ kwoty zmniejszającej podatek, albo
- 3) $\frac{1}{36}$ kwoty zmniejszającej podatek.

4. Płatnik, o którym mowa w art. 33, art. 34 ust. 2, art. 35 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 42e pomniejsza zaliczkę o kwotę stanowiącą $\frac{1}{12}$ kwoty zmniejszającej podatek, chyba że podatnik złoży temu płatnikowi oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, albo wniosek o rezygnację ze stosowania pomniejszenia.

5. W przypadku uzyskiwania w danym miesiącu przychodów od więcej niż jednego płatnika, podatnik może złożyć oświadczenie o stosowanie pomniejszenia, jeżeli:

- 1) łączna kwota pomniejszenia stosowana przez wszystkich płatników w tym miesiącu nie przekracza kwoty stanowiącej $\frac{1}{12}$ kwoty zmniejszającej podatek oraz
- 2) w roku podatkowym podatnik za pośrednictwem płatnika nie skorzystał w pełnej wysokości z pomniejszenia kwoty zmniejszającej podatek określonej w pierwszym

przedziale skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1, w tym również gdy złożył wniosek o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym, o którym mowa w art. 31c.

Art. 31c. 1. Płatnik nie pobiera zaliczek, o których mowa w art. 32–35 i art. 41 ust. 1, jeżeli podatnik złoży temu płatnikowi wniosek o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym.

2. Podatnik może złożyć wniosek o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym, jeżeli przewiduje, że uzyskane przez niego dochody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 nie przekroczą w roku podatkowym kwoty 30 000 zł, przy czym podatnik jest obowiązany niezwłocznie wycofać ten wniosek, jeżeli stwierdzi, że wysokość tych dochodów przekroczy tę kwotę.

3. W przypadku wycofania przez podatnika wniosku o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym złożonego do płatnika lub uzyskania przez podatnika dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 przekraczających u tego płatnika w roku podatkowym kwotę 30 000 zł, płatnik oblicza zaliczki bez pomniejszania, o którym mowa w art. 31b.”;

19) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Zakłady pracy będące osobami fizycznymi, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej są obowiązane jako płatnicy obliczać i pobierać w ciągu roku zaliczki na podatek dochodowy od osób, które uzyskują od tych zakładów przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, z pracy nakładczej lub ze spółdzielczego stosunku pracy, z zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez zakłady pracy lub z tytułu udziału w nadwyżce bilansowej wypłacanej w spółdzielniach pracy.

2. Zaliczki za miesiące od stycznia do grudnia wynoszą:

- 1) za miesiące, w których dochód podatnika uzyskany od początku roku od tego płatnika nie przekroczył kwoty 120 000 zł – 12% dochodu uzyskanego w danym miesiącu;
- 2) za miesiąc, w którym dochód podatnika uzyskany od początku roku od tego płatnika przekroczył kwotę 120 000 zł – 12% od tej części dochodu uzyskanego w tym miesiącu, która nie przekroczyła tej kwoty, i 32% od nadwyżki ponad kwotę 120 00 zł;

- 3) za miesiące następujące po miesiącu, o którym mowa w pkt 2 – 32% dochodu uzyskanego w danym miesiącu od tego płatnika.

3. Jeżeli podatnik złoży płatnikowi oświadczenie, że za dany rok zamierza opodatkować dochody na zasadach określonych dla małżonków albo osób samotnie wychowujących dzieci, a za rok podatkowy przewidywane, określone w oświadczeniu:

- 1) dochody podatnika nie przekroczą kwoty 120 000 zł, a małżonek lub dziecko nie uzyskują żadnych dochodów, które łączy się z dochodami podatnika – zaliczki za wszystkie miesiące roku podatkowego wynoszą 12% dochodu uzyskanego w danym miesiącu od tego płatnika i są dodatkowo pomniejszane za każdy miesiąc o kwotę stanowiącą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej;
- 2) dochody podatnika przekroczą kwotę 120 000 zł, a dochody małżonka lub dziecka, które łączy się z dochodami podatnika, nie przekraczają tej kwoty – zaliczki za wszystkie miesiące roku podatkowego wynoszą 12% dochodu uzyskanego w danym miesiącu od tego płatnika.

4. Za dochód, o którym mowa w ust. 2 i 3, uważa się uzyskane w ciągu miesiąca przychody, o których mowa w ust. 1, po odliczeniu kosztów uzyskania w wysokości określonej w art. 22 ust. 2 pkt 1 albo 3 lub w ust. 9 pkt 1–3 oraz po odliczeniu potrąconych przez zakład pracy w danym miesiącu składek na ubezpieczenie społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b lub pkt 2a.

5. Jeżeli świadczenia w naturze, świadczenia ponoszone za podatnika lub inne nieodpłatne świadczenia przysługują podatnikowi za okres dłuższy niż miesiąc, przy obliczaniu zaliczek za poszczególne miesiące przyjmuje się ich wartość w wysokości przypadającej na jeden miesiąc. Jeżeli nie jest możliwe określenie, jaka część tych świadczeń przypada na jeden miesiąc, a doliczenie całej wartości w miesiącu ich uzyskania spowodowałoby niewspółmiernie wysoką zaliczkę w stosunku do wypłaty pieniężnej, płatnik, na wniosek podatnika, ograniczy pobór zaliczki za dany miesiąc i pobierze pozostałą część zaliczki w następnych miesiącach roku podatkowego.

6. Jeżeli podatnik złoży płatnikowi sporządzony na piśmie wniosek o obliczanie zaliczek bez stosowania zwolnienia od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 lub miesięcznych kosztów uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 1 lub 3, płatnik oblicza zaliczki bez stosowania tego zwolnienia lub tych kosztów.

7. Jeżeli podatnik złoży płatnikowi sporządzone na piśmie oświadczenie, że spełnia warunki do stosowania zwolnień, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152–154, płatnik oblicza zaliczkę z uwzględnieniem tych zwolnień. W oświadczeniu dotyczącym spełnienia warunków do stosowania zwolnienia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152, podatnik wskazuje również rok rozpoczęcia i zakończenia stosowania zwolnienia przez płatnika.

8. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 7, jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia i zawiera klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

9. Jeżeli podatnik złoży płatnikowi sporządzone na piśmie oświadczenie o spełnieniu warunku określonego w art. 22 ust. 2 pkt 3, płatnik oblicza zaliczki stosując koszty uzyskania przychodów określone w tym przepisie.

10. Jeżeli podatnik złoży płatnikowi sporządzony na piśmie wniosek o rezygnacji ze stosowania kosztów uzyskania przychodów określonych w art. 22 ust. 9 pkt 1–3, płatnik oblicza zaliczki nie stosując tych kosztów. Wniosek ten składa się odrębnie dla każdego roku podatkowego.

11. Płatnik nie pobiera zaliczek na podatek dochodowy od dochodów uzyskanych przez podatnika z pracy wykonywanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że dochody te podlegają lub będą podlegać opodatkowaniu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na wniosek podatnika płatnik pobiera zaliczki na podatek dochodowy, stosownie do przepisów ust. 2–10, z uwzględnieniem art. 27 ust. 9 i 9a.”;

20) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zaliczki za miesiące od stycznia do grudnia oblicza się w sposób określony w art. 32 ust. 2 albo 3.”;

21) w art. 34:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zaliczki, z wyjątkiem zaliczek od zasiłków z ubezpieczenia społecznego, za miesiące od stycznia do grudnia, oblicza się w sposób określony w art. 32 ust. 2 albo 3.”,

b) uchyla się ust. 2a,

c) uchyla się ust. 2b,

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zaliczkę od zasiłków z ubezpieczenia społecznego oblicza się, stosując stawkę podatku w wysokości 12%.”,

e) uchyla się ust. 4,

f) uchyla się ust. 6,

g) w ust. 7:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) którym zaliczki były ustalane w sposób określony w art. 32 ust. 3, chyba że podatnik przed końcem roku podatkowego złoży oświadczenie o rezygnacji z zamiaru opodatkowania jego dochodów na zasadach określonych dla małżonków albo osób samotnie wychowujących dzieci;”,

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) którzy złożyli organowi rentowemu wniosek o niesporządzanie rocznego obliczenia podatku i nie wycofali go przed końcem roku podatkowego;”,

h) uchyla się ust. 7a,

i) w ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nie korzysta z możliwości opodatkowania jego dochodów na zasadach określonych dla małżonków i osób samotnie wychowujących dzieci;”;

22) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. 1. Do poboru zaliczek miesięcznych jako płatnicy są obowiązane:

- 1) osoby prawne i ich jednostki organizacyjne – od wypłacanych przez nie emerytur i rent z zagranicy,
- 2) osoby prawne i ich jednostki organizacyjne, zakłady pracy oraz inne jednostki organizacyjne – od wypłacanych przez nie stypendiów,
- 3) areszty śledcze oraz zakłady karne – od należności za pracę przypadającej tymczasowo aresztowanym oraz skazanym,
- 4) centrum integracji społecznej – od wypłacanych świadczeń integracyjnych i motywacyjnej premii integracyjnej, przyznanych na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
- 5) organy zatrudnienia – od świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy,
- 6) wojewódzkie urzędy pracy – od świadczeń wypłacanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

- 7) spółdzielnie – od oprocentowania wkładów pieniężnych członków spółdzielni, zaliczonego w ciężar kosztów spółdzielni,
- 8) oddziały Agencji Mienia Wojskowego – od wypłacanych żołnierzom świadczeń pieniężnych wynikających z przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- 9) podmioty przyjmujące na praktykę absolwencką lub staż uczniowski – od świadczeń pieniężnych wypłacanych z tytułu odbywania praktyk absolwenckich, o których mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich lub odbywania stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.

– Prawo oświatowe

– pomniejszonych o potrącone przez płatnika w danym miesiącu składki, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b.

2. Zaliczki, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, za miesiące od stycznia do grudnia ustala się w sposób określony w art. 32 ust. 2 albo 3, z tym że w przypadku poboru zaliczek od emerytur i rent z zagranicy stosuje się postanowienia umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, zawartej z państwem, z którego pochodzą te emerytury i renty.

3. Podatnik przy odbiorze emerytury lub renty, o której mowa w ust. 2, może wpłacić płatnikowi ustaloną zaliczkę w złotych. Wpłatę tę uznaje się za zaliczkę potrąconą przez płatnika.

4. Zaliczkę od przychodów, o których mowa w ust. 1 pkt 5–9, oblicza się, stosując stawkę podatku w wysokości 12%.

5. Do poboru zaliczek, o których mowa w ust. 1 pkt 8, przepis art. 32 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

6. Płatnicy stypendiów, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b, są obowiązani sporządzić informację o wysokości wypłaconego stypendium, według ustalonego wzoru, i przesłać ją podatnikowi oraz urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika wykonuje swoje zadania.”;

- 23) uchyla się art. 36;
- 24) w art. 41 uchyla się ust. 1c;
- 25) w art. 42e uchyla się ust. 3;

- 26) w art. 42f w ust. 1 wyrazy „art. 35 ust. 1 pkt 8” zastępuje się wyrazami „art. 35 ust. 1 pkt 9”;
- 27) w art. 42g w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 35 ust. 10” zastępuje się wyrazami „art. 35 ust. 6”;
- 28) w art. 43 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Podatnicy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani wpłacać zaliczki miesięczne w wysokości ustalonej decyzją naczelnika urzędu skarbowego w terminach określonych w art. 44 ust. 6.”;
- 29) w art. 44:
- a) uchyla się ust. 3aa,
 - b) ust. 3ab otrzymuje brzmienie:
„3ab. Zaliczkę obliczoną w sposób określony w ust. 3a podatnik może pomniejszyć o kwotę stanowiącą nie więcej niż 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, przy czym art. 31b i art. 31c stosuje się odpowiednio.”,
 - c) w ust. 3d skreśla się wyrazy „i 3aa”,
 - d) po ust. 6i dodaje się ust. 6j w brzmieniu:
„6j. Zaliczkę obliczoną zgodnie z ust. 6h podatnik może obniżyć o kwotę stanowiącą 19% składki na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w art. 30c ust. 2 pkt 2, zapłaconej w tym miesiącu przez podatnika. Przepisy art. 30c ust. 2a–2c stosuje się odpowiednio, przy czym do kwoty, o której mowa w art. 30c ust. 2b, wlicza się składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiące podstawę obliczenia obniżki określonej w zdaniu pierwszym.”,
 - e) w ust. 7 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „i 3aa”;
- 30) w art. 45 w ust. 7a w zdaniu pierwszym wyrazy „art. 6 ust. 3a” zastępuje się wyrazami „dla małżonków albo osób samotnie wychowujących dzieci”;
- 31) w art. 45b w ust. 1:
- a) w pkt 2 wyrazy „art. 35 ust. 10” zastępuje się wyrazami „art. 35 ust. 6”,
 - b) w pkt 3 wyrazy „art. 32 ust. 3, art. 34 ust. 4 pkt 2, art. 35 ust. 4” zastępuje się wyrazami „art. 31b ust. 1.”;
- 32) w art. 45ba wyrazy „art. 35 ust. 10” zastępuje się wyrazami „art. 35 ust. 6”;
- 33) w art. 45c po ust. 3b dodaje się ust. 3c–3e w brzmieniu:
„3c. Jeżeli podatnik, któremu organ rentowy przekazał roczne obliczenie podatku, z którego wynika podatek należny na podstawie art. 34 ust. 9, nie złożył wniosku, o którym

mowa w ust. 3 lub 3a, organ podatkowy przekazuje kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1% tego podatku organizacji pożytku publicznego wskazanej przez podatnika we wniosku zawartym w złożonym zeznaniu, o którym mowa w ust. 1, złożonej korekcie tego zeznania albo w złożonym oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3a, za ubiegły rok podatkowy.

3d. W przypadku, o którym mowa w ust. 3c, przekazanie kwoty w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego następuje na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 3a, sporządzonego przez organ podatkowy za pośrednictwem portalu podatkowego.

3e. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3a, podatnik może wycofać uprzednio wyrażoną zgodę na przekazanie organizacji pożytku publicznego kwoty w wysokości 1% podatku należnego. Po wycofaniu zgody nie stosuje się ust. 3c.”;

34) w art. 45cf po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Informacja, o której mowa w ust. 1, może zamiast podpisu osoby upoważnionej do jej wydania, zawierać podpis mechanicznie odtwarzany tej osoby lub nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do jej wydania.”;

35) w art. 52va:

a) uchyla się ust. 2–3,

b) w ust. 4 wyrazy „ust. 1–3” zastępuje się wyrazami „ust. 1”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, 1598, 2076, 2105, 2262 i 2328) w art. 28 w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa, w relacji do kwoty pobranych podatków, oraz tryb pobrania wynagrodzenia, uwzględniając przy ustalaniu wynagrodzenia rodzaj pobranego podatku;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 6 po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) komplementariusza w spółce komandytowo-akcyjnej;”;

2) w art. 13 pkt 4b otrzymuje brzmienie:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 432, 619, 1621, 1834, 1981 i 2105.

„4b) wspólnicy spółki jawnej, partnerskiej lub komandytowej oraz komplementariusze w spółce komandytowo-akcyjnej – od dnia wpisania spółki do Krajowego Rejestru Sądowego albo od dnia nabycia ogółu praw i obowiązków w spółce do dnia wykreślenia spółki z Krajowego Rejestru Sądowego albo zbycia ogółu praw i obowiązków w spółce, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności przez spółkę zostało zawieszona na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;”;

3) w art. 45 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ewidencjonuje się dane identyfikacyjne, numery rachunków składkowych, numer NIP i numer identyfikacyjny REGON, a jeżeli płatnikowi składek nie nadano tych numerów lub jednego z nich – numer PESEL lub serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, nazwy i numery rachunków bankowych płatnika składek, dane informacyjne płatnika składek, w tym szczególną formę prawną według krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON), kod rodzaju działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz wszelkie inne dane konieczne do obsługi konta, a w szczególności do celów rozliczania należności z tytułu składek oraz do celów prowadzenia postępowania egzekucyjnego, w tym informacje dotyczące wspólników spółek cywilnych, jawnych i komandytowych oraz komplementariuszy w spółkach komandytowo-akcyjnych, w zakresie rejestrowanym w Centralnym Rejestrze Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1993 i 2105) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11:

a) w ust. 1 wyrazy „, art. 26h ust. 1 oraz art. 26hb ust. 1” zastępuje się wyrazami „oraz art. 26h ust.1”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przychody, o których mowa w art. 6 ust. 1, mogą być pomniejszone o 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie

ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.⁵⁾):

- a) z tytułu działalności pozarolniczej opodatkowanej w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych,
 - b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych
– jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie.”,
 - c) w ust. 2 wyrazy „, art. 26h ust. 2-9 oraz art. 26hb ust. 2-12” zastępuje się wyrazami „,oraz art. 26h ust. 2-9”,
 - d) w ust. 4 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „ust. 1, 2 i 3a” zastępuje się wyrazami „ust. 1, 1a, 2 i 3a”;
- 2) w art. 21 w ust. 3 skreśla się wyrazy „, art. 26hb ust. 7”;
- 3) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Podatek dochodowy w formie karty podatkowej, wynikający z decyzji, o której mowa w art. 30, podatnik obniża o kwotę stanowiącą 19% składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej w roku podatkowym zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu opodatkowania w formie karty podatkowej. Zasadę tę stosuje się również do podatników, o których mowa w art. 25 ust. 5.

2. Po upływie roku podatkowego, w terminie do końca lutego, podatnik jest obowiązany złożyć w urzędzie skarbowym roczną deklarację, według ustalonego wzoru, o wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w ust. 1, zapłaconej i stanowiącej podstawę odliczenia od karty podatkowej w poszczególnych miesiącach.

3. Podatnicy płacą podatek dochodowy w formie karty podatkowej, pomniejszony o składkę na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w ust. 1, bez wezwania w terminie do dnia siódmego każdego miesiąca za miesiąc ubiegły, a za grudzień - w terminie do dnia 28 grudnia roku podatkowego, na rachunek urzędu skarbowego.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 4, jeżeli dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku niedokonania zgłoszenia - ustanowienie zarządu sukcesyjnego, nastąpiło po terminie płatności podatku w formie

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91, 526 i 583.

karty podatkowej, podatek ten płatny jest w terminie do 7 dnia miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym dokonano zgłoszenia albo ustanowiono zarząd sukcesyjny.”;

- 4) w art. 52 w ust. 1 po pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) rocznych deklaracji o wysokości składki zapłaconej na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w art. 31 ust. 2.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, 1621 i 1834) w art. 31 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W przypadku gdy miesięczna kwota zasiłku macierzyńskiego, obliczonego zgodnie z ust. 1–3, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105 i 2270), kwotę zasiłku macierzyńskiego podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1243 i 1535) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 27 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych zamieszcza w terminie do dnia 30 września każdego roku, na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra, wykaz organizacji pożytku publicznego, zawierający: nazwę i numer wpisu organizacji pożytku publicznego do Krajowego Rejestru Sądowego, wysokość środków otrzymanych przez tę organizację, pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok poprzedzający oraz z wyrównania, o którym mowa w art. 27d.”;

- 2) po art. 27c dodaje się art. 27d w brzmieniu:

„Art. 27d. 1. Jeżeli łączna kwota środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, przekazana w danym roku organizacjom pożytku publicznego na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, jest na dzień 31 lipca danego roku niższa od łącznej kwoty takich środków przekazanej w 2022 r., organizacjom pożytku publicznego przysługuje wyrównanie dokonywane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Łączna kwota środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przekazana na rzecz organizacji pożytku publicznego w 2022 r. jest corocznie

indeksowana wskaźnikiem średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach bieżących, o którym mowa w art. 38b pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535, 1773 i 1927), przy czym w kolejnych latach indeksacji podlega kwota zindeksowana w latach poprzednich.

3. Wyrównanie pomniejsza dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

4. Kwota wyrównania przysługuje organizacji pożytku publicznego w proporcji, w jakiej pozostaje udział kwoty środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanej w danym roku na rzecz organizacji pożytku publicznego na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, do łącznej kwoty tych środków przekazanej na rzecz wszystkich organizacji pożytku publicznego w tym roku na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych.

5. Kwota wyrównania przysługująca organizacji pożytku publicznego, ustalona zgodnie z ust. 4, jest przekazywana do końca września danego roku kalendarzowego, po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół. Kwota ta jest pomniejszana o koszty przelewu bankowego.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych odstępuje od przekazania wyrównania na rzecz organizacji pożytku publicznego, jeżeli organizacja ta została usunięta z wykazu prowadzonego zgodnie z art. 27a.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, uwzględniając potrzebę sprawnego zorganizowania procesu przekazywania wyrównania, o którym mowa w ust. 1, upoważni w drodze rozporządzenia, podległy organ, do przekazania wyrównania.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 66 ust. 1 pkt 35a otrzymuje brzmienie:

„35a) osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania oraz prokurenci, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie podlegające opodatkowaniu podatkiem

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91 i 526.

dochodowym niezależnie od kwalifikacji do źródła przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;”;

2) w art. 81:

a) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. W przypadku gdy podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, ustalona zgodnie z ust. 2, jest niższa od kwoty stanowiącej iloczyn liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w roku kalendarzowym, za który ustalany był dochód, o którym mowa w ust. 2, i minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za ten rok składkowy stanowi ta kwota.”,

b) po ust. 2b dodaje się ust. 2ba w brzmieniu:

„2ba. W liczbie miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, o której mowa w ust. 2b, nie uwzględnia się miesięcy, w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9a.”,

c) po ust. 2c dodaje się ust. 2ca w brzmieniu:

„2ca. Ileż w ust. 2 i 2c jest mowa o przychodach i kosztach ich uzyskania w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych albo o składkach na ubezpieczenia społeczne to nie uwzględnia się w tych przychodach i kosztach ich uzyskania oraz w wysokości opłaconych składek, przychodów osiągniętych i kosztów poniesionych oraz składek opłaconych w miesiącu, w którym ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9a.”,

d) ust. 2d otrzymuje brzmienie:

„2d. W przypadku gdy podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w danym miesiącu, ustalona zgodnie z ust. 2c, jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za ten miesiąc stanowi ta kwota.”,

e) po ust. 2e dodaje się ust. 2ea w brzmieniu:

„2ea. W liczbie miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, o której mowa w ust. 2e, nie uwzględnia się miesięcy, w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9b.”,

- f) po ust. 2f dodaje się ust. 2fa w brzmieniu:

„2fa. Ilekroć w ust. 2e i 2f jest mowa o przychodach w rozumieniu ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, to nie uwzględnia się w tych przychodach, przychodów osiągniętych w miesiącu, w którym ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9b.”,

- g) po ust. 2g dodaje się ust. 2ga w brzmieniu:

„2ga. Pomniejszenie, o którym mowa w ust. 2g, nie dotyczy składek opłaconych w miesiącu, w którym ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9b.”,

- h) po ust. 2j dodaje się ust. 2ja w brzmieniu:

„2ja. Ubezpieczony, o którym mowa w ust. 2, po zakończeniu roku kalendarzowego w terminie miesiąca od upływu terminu do złożenia zeznania, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, wpłaca kwotę stanowiącą różnicę między roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne ustaloną od rocznej podstawy, określonej w ust. 2, a sumą wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne.”,

- i) po ust. 2k dodaje się ust. 2ka i 2kb w brzmieniu:

„2ka. Kwota, o której mowa w ust. 2ja, wykazywana jest w dokumencie rozliczeniowym za miesiąc, w którym upływa termin złożenia zeznania, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

2kb. Ubezpieczony, o którym mowa w ust. 2 lub ust. 2e, przekazuje roczne rozliczenie składek w dokumentach rozliczeniowych, o których mowa w ust. 2k albo ust. 2ka.”,

- j) ust. 2l otrzymuje brzmienie:

„2l. Dopłata, o której mowa w ust. 2j lub 2ja, następuje odpowiednio w terminie płatności składek za miesiąc, o którym mowa w ust. 2k albo ust. 2ka.”,

- k) ust. 2y otrzymuje brzmienie:

„2y. Korekta podstawy wymiaru składek i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne wykazywanych w dokumentach rozliczeniowych za ubezpieczonych, o

których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, za poszczególne miesiące danego roku kalendarzowego może być składana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do dnia przekazania wniosku, o którym mowa w ust. 2m, a w przypadku jego nie przekazania - nie później niż do końca drugiego miesiąca, licząc od upływu terminu do złożenia zeznania, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, za ten rok kalendarzowy.”,

- l) po ust. 2y dodaje się ust. 2ya w brzmieniu:

„2ya. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą oraz osobami, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, stanowi kwota odpowiadająca 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego.”,

- m) ust. 2za otrzymuje brzmienie:

„2za. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pozostałych osób prowadzących działalność pozarolniczą wymienionych w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, innych niż wskazane w ust. 2, 2e, 2z i 2zaa, stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego.”,

- n) po ust 2za dodaje się ustęp 2zaa w brzmieniu:

„2zaa. Do osób prowadzących działalność pozarolniczą wymienionych w art. 8 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, które jednocześnie prowadzą inną działalność pozarolniczą wymienioną w art. 8 ust. 6 tej ustawy, z której opłacają podatek dochodowy z działalności gospodarczej na zasadach określonych w art. 27, art. 30c lub art. 30ca

ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, stosuje się ust. 2 lub 2e oraz odpowiednio art. 82 ust. 2a lub 2b.”,

o) ust. 2zb otrzymuje brzmienie:

„2zb. W przypadku gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2y, stwierdzi, że należna składka na ubezpieczenie zdrowotne ustalona od rocznej podstawy wymiaru jest wyższa od sumy składek rozliczonych za poszczególne miesiące danego roku kalendarzowego albo roku składkowego, to powstałą różnicę przypisuje się odpowiednio do miesiąca, o którym mowa w ust. 2k albo ust. 2ka.”,

p) w ust. 8 pkt 11a otrzymuje brzmienie:

„11a) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 35a, jest kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia pobieranego z tego tytułu;”;

3) w art. 82:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli ubezpieczony, o którym mowa w art. 81 ust. 2z lub 2za, uzyskuje przychody z więcej niż jednej spółki w ramach tego samego rodzaju działalności, o której mowa w ust. 5 pkt 1-5, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest odrębnie od każdej prowadzonej spółki.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Rodzajami działalności są:

- 1) działalność gospodarcza prowadzona w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 2) działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki jawnej, będącej podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych;
- 3) działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki komandytowej;
- 4) działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza;
- 5) działalność gospodarcza prowadzona w formie prostej spółki akcyjnej przez akcjonariusza wnoszącego do spółki wkład, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług;
- 6) wykonywanie działalności przez osoby, o których mowa w art. 81 ust. 2za.”,

- c) w ust. 9b we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „osobę, o której mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, której” dodaje się wyraz „miesięczna”,
- d) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. W przypadku gdy osoba zaliczona do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności objęta jedynie tytułem do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c albo pkt 1a, uzyskuje przychód rozliczany na zasadach określonych w art. 27 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych:

- 1) miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych należnej za miesiąc, za który opłacana jest składka, począwszy od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym ubezpieczony został zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 2) roczna składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za dany rok kalendarzowy, jeżeli ubezpieczony był w tym okresie zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności przez co najmniej jeden miesiąc.”;

- 4) w art. 83:

- a) w ust. 2 po wyrazach „przez płatnika” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w ust. 1”,
- b) w ust. 3 w części wspólnej po wyrazie „płatnik” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w ust. 1,”.

Art. 8. W ustawie z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2105, 2349, 2427 i 2469) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 27–49;
- 2) art. 66 otrzymuje brzmienie:

„Art. 66. 1. Księgi, ewidencje i wykazy, o których mowa w art. 24a ust. 1e, ustawy zmienianej w art. 1 oraz w art. 15 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 9, są prowadzone przy użyciu programów komputerowych i przesyłane po raz pierwszy za okresy rozliczeniowe rozpoczynające się po dniu:

- 1) 31 grudnia 2024 r. – w przypadku podmiotów, które są obowiązane przysyłać ewidencję, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zgodnie z art. 109 ust. 3b tej ustawy;
- 2) 31 grudnia 2025 r. – w przypadku podmiotów innych niż określone w pkt 1.
2. Księgi i ewidencje, o których mowa w art. 9 ust. 1c ustawy zmienianej w art. 2, są prowadzone przy użyciu programów komputerowych i przesyłane po raz pierwszy za rok podatkowy rozpoczynający się po dniu:
 - 1) 31 grudnia 2023 r. – w przypadku:
 - a) podatkowych grup kapitałowych,
 - b) podatników, u których wartość przychodu uzyskana w poprzednim roku podatkowym przekroczyła równowartość 50 mln euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym poprzedniego roku podatkowego;
 - 2) 31 grudnia 2024 r. – w przypadku podatników, którzy są obowiązani przysyłać ewidencję, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zgodnie z art. 109 ust. 3b tej ustawy;
 - 3) 31 grudnia 2025 r. – w przypadku podatników innych niż określonych w pkt 1 i 2.”;
- 3) uchyla się art. 82;
- 4) w art. 89:
 - a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) art. 1 pkt 10 lit. b tiret trzecie w zakresie art. 14 ust. 2 pkt 22, pkt 39 lit. b, art. 2 pkt 27 lit. a tiret ósme w zakresie art. 12 ust. 1 pkt 16, pkt 31 lit. a tiret trzecie i lit. b, art. 18 oraz art. 22 pkt 1, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.”,
 - b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) art. 2 pkt 11 lit a i c, art. 7 pkt 7 w zakresie art. 20zu § 4, art. 20zw § 2 zdanie drugie i art. 20zx § 2 oraz art. 66 ust. 2 pkt 1, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.”,
 - c) po pkt 5 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:
„6) art. 1 pkt 39 lit. a, c i d, art. 9 pkt 11 i art. 66 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.;
 - 7) art. 66 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 3, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.”.

Art. 9. 1. Przepisy art. 6 ust. 4c–4g, 8 i 11–13, art. 6a ust. 2 pkt 4, art. 7 ust. 1, art. 9 ust. 3a pkt 4, art. 21 ust. 1 pkt 38, pkt 148 lit. e, pkt 152 lit. d i pkt 153, art. 22 ust. 1u, art. 23 ust. 1 pkt 58 i ust. 3g, art. 24 ust. 8dd, art. 26 ust. 7 pkt 5, ust. 7e, art. 27 ust. 1, art. 27f ust. 2 pkt 1 lit. b, ust. 2a, 6 i ust. 9 pkt 3, art. 30 ust. 1 pkt 5a, art. 30c ust. 2–2c, art. 30h ust. 2 pkt 1, art. 34 ust. 7 pkt 2 i 5 oraz ust. 9 pkt 3, art. 43 ust. 4, art. 44 ust. 6j, art. 45 ust. 7a oraz art. 45ba ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz przepisy art. 11 ust. 1a i 4, art. 31, oraz 52 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2022 r.

2. Przepisów art. 26 ust. 1 pkt 2aa, ust. 4a–4c oraz art. 27ea uchylanych w art. 1 nie stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2022 r.

3. Przepisy art. 32 ust. 2a i 2b oraz art. 44 ust. 3aa, 3d i 7 uchylane ustawą zmienianą w art. 1, nie stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 lipca 2022 r.

4. Przepisy art. 31a–32, art. 33 ust. 2, art. 34 ust. 2 i 3, art. 35, art. 42f ust. 1, art. 42g ust. 1, art. 44 ust. 3ab, 3d i 7 oraz art. 45b ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 lipca 2022 r.

5. Przepisy art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2023 r.

Art. 10. W przypadku gdy płatnik pobrał w lipcu 2022 r. zaliczkę na podatek dochodowy na podstawie przepisów w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2022 r. i nie przekazał tej zaliczki na rachunek urzędu skarbowego, niezwłocznie zwraca podatnikowi tę część pobranej zaliczki, która przekracza zaliczkę obliczoną na podstawie przepisów w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 11. W przypadku wypłaty przez organ rentowy w 2022 r. renty rodzinnej, informacja, o której mowa w art. 34 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1, za 2022 r. jest sporządzana przez organ rentowy odrębnie dla każdej osoby uprawnionej do tej renty, przy czym kwotę pobranej zaliczki przypisuje się do każdej osoby uprawnionej w proporcji, w jakiej podzielona została renta rodzinna na te osoby.

Art. 12. Zwolnienie, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, ma zastosowanie również do przychodów z zasiłków macierzyńskich, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 5, otrzymanych w 2022 r.

Art. 13. Do wydatków, o których mowa w art. 26hb ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, poniesionych do dnia 31 grudnia 2022 r. stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 14. Podatnik może w okresie od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu do dnia 30 czerwca 2022 r. złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 31b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, przy czym oświadczenie to wywołuje skutek od dnia 1 lipca 2022 r.

Art. 15. 1. Płatnicy, o których mowa w art. 32 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, są obowiązani w terminie do dnia 15 czerwca 2022 r. wystąpić do podatników o aktualizację oświadczenia, o którym mowa w art. 32 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Aktualizacji, o której mowa w ust. 1, podatnik dokonuje poprzez złożenie oświadczenia o stosowaniu pomniejszenia, o którym mowa w art. 31b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, przy czym aktualizacja dokonana do dnia 30 czerwca 2022 r. wywołuje skutek od dnia 1 lipca 2022 r.

3. W przypadku gdy podatnik do dnia 30 czerwca 2022 r. nie dokonał aktualizacji, o której mowa w ust. 1, oświadczenie, o którym mowa w art. 32 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, staje się oświadczeniem o stosowaniu pomniejszenia, o którym mowa w art. 31b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 16. Oświadczenia i wnioski mające wpływ na obliczenie zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują moc, chyba że przed tym dniem zostały złożone lub zaktualizowane na podstawie art. 14 lub art. 15.

Art. 17. 1. Podatnicy, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, dokonujący wpłaty zaliczki miesięcznej w wysokości określonej zgodnie z art. 43 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, mogą pomniejszyć wysokość tej wpłaty za miesiące od lipca do grudnia 2022 r. o kwotę stanowiącą 29,4% ustalonej zaliczki miesięcznej.

2. Podatnicy, o których mowa w art. 44 ust. 6b ustawy zmienianej w art. 1, dokonujący wpłaty zaliczki miesięcznej, obliczonej przy zastosowaniu skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2022 r., w wysokości określonej zgodnie z art. 44 ust. 6b ustawy zmienianej w art. 1, mogą pomniejszyć wysokość tej wpłaty za miesiące od lipca do grudnia 2022 r. o kwotę stanowiącą 29,4% ustalonej zaliczki miesięcznej.

3. Podatnicy, o których mowa w art. 44 ust. 6h ustawy zmienianej w art. 1, dokonujący wpłaty zaliczki miesięcznej w wysokości określonej zgodnie z art. 44 ust. 6b ustawy zmienianej w art. 1, mogą pomniejszyć wysokość tej wpłaty za miesiące od lipca 2022 r. do grudnia 2022 r. o kwotę stanowiącą 19% zapłaconych od stycznia 2022 r. do czerwca 2022 r. składek na ubezpieczenie zdrowotne podlegające odliczeniu na podstawie art. 44 ust. 6j ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 18. 1. W przypadku gdy podatek należny za 2022 r. wynikający z zeznania, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, jest wyższy od hipotetycznego podatku należnego za 2022 r., właściwy naczelnik urzędu skarbowego zwraca podatnikowi kwotę tej różnicy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do podatników, którzy w 2022 r. uzyskali podlegające opodatkowaniu zgodnie z art. 27 ustawy zmienianej w art. 1, przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej, w wysokości od 68 412 zł do 133 692 zł, przy czym:

- 1) art. 26 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2022 r., stosuje się odpowiednio;
- 2) przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej pomniejsza się o koszty uzyskania przychodów z tytułu prowadzenia tej działalności z wyłączeniem składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a ustawy zmienianej w art. 1.

3. Hipotetyczny podatek należny za 2022 r. oblicza się od przychodów uzyskanych w 2022 r. zgodnie z przepisami, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy czym:

- 1) uwzględnia się ulgę dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2aa ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2022 r., przy czym w przypadku wspólnego opodatkowania małżonków uwzględnia przepis art. 26 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2022 r., oraz
- 2) uwzględnia się skalę podatkową, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2022 r.

4. Kwotę różnicy traktuje się na równi z nadpłatą, o której mowa w art. 72 § 1 ustawy zmienianej w art. 2.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, właściwy naczelnik urzędu skarbowego informuje podatnika o wystąpieniu kwoty różnicy w terminie 14 dni od dnia złożenia zeznania, przy czym przepis art. 139 § 4 ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się odpowiednio.

6. Informacja o wystąpieniu różnicy może zamiast podpisu, o którym mowa w art. 126 § 1 ustawy zmienianej w art. 2, osoby upoważnionej do jej wydania, zawierać podpis mechanicznie odtwarzany tej osoby lub nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do jej wydania.

7. W przypadku wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego w innej wysokości niż wynikająca z zeznania, o którym mowa w ust. 1, przepisy ust. 1–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 19. W 2023 r. kwotę na rzecz organizacji pożytku publicznego, o której mowa w art. 45c ustawy zmienianej w art. 1, przekazuje się na podstawie art. 45c ust. 3d ustawy zmienianej w art. 1, z uwzględnieniem wniosków, do których mają zastosowanie art. 52va ust. 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 20. Podstawę wymiaru składki, o której mowa w art. 81 ust. 2ya ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w roku 2022 stosuje się w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia tego roku.

Art. 21. Do dnia 31 grudnia 2022 r. do zamówień na usługi lub dostawy udzielanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z realizacją zmian przepisów dotyczących składki na ubezpieczenie zdrowotne, wprowadzonych ustawą zmienianą w art. 3 i art. 7, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 22. Do dnia 31 grudnia 2022 r. do zamówień na usługi lub dostawy udzielanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z realizacją zmian przepisów dotyczących zasad naliczania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych wprowadzonych ustawą zmienianą w art. 1, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 18, w zakresie art. 31a–31c, art. 14 i art. 15, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 3, pkt 5 lit. e, pkt 11 lit. b i c, pkt 33 i 35, art. 3, art. 7 pkt 3 lit. b w zakresie art. 82 ust. 5 pkt 4, art. 11 oraz art. 20, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.;
- 3) art. 6 pkt 2, w zakresie art. 27d ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Aleksandra Ostapiuk

Dyrektor

Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Uzasadnienie

I. Część ogólna

Wspieranie dalszego rozwoju gospodarczego Polski, utrzymanie i wzmocnienie wizerunku Polski, jako miejsca atrakcyjnego dla inwestycji jest stałym wyzwaniem wymagającym działań. Jednym z możliwych obszarów działania Państwa w tym zakresie jest obszar prawa daninowego (obszar podatkowy).

Istniejący system podatkowy ukształtowany został w wyniku procesu zainicjowanego na początku lat 90 XX wieku. Od tego czasu warunki gospodarowania ulegały systematycznym zmianom. Mamy świadomość, że w ich rezultacie ukształtował się skomplikowany, i w niektórych aspektach uciążliwy dla podatników system podatkowy. Dlatego też celem tego projektu jest udoskonalenie przepisów dotyczących opodatkowania dochodów osób fizycznych.

Ponadto trwałość, spójność i przejrzystość rozwiązań podatkowych jest niezwykle istotna nie tylko dla podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (w tym przedsiębiorców), ale również dla przedsiębiorców będących płatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych.

Rozwiązania przewidziane w niniejszym projekcie stanowią zdecydowany krok w tych kierunkach, obejmujący bardzo szeroki zakres adresatów - podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), niezależnie od źródła osiągniętych dochodów.

Głównym celem projektowanych rozwiązań jest ulepszenie i uproszczenie systemu podatkowego. Nowe regulacje mają też zapewnić stabilność systemu na kolejne lata. Chcemy aby wprowadzane rozwiązania były proste, zrozumiałe, dzięki czemu chcemy aby system podatkowy był przejrzysty.

Celowi temu służą następujące rozwiązania przewidziane w projekcie:

- 1) obniżenie z 17% do 12% stawki podatku obowiązującej w pierwszym przedziale skali podatkowej;
- 2) wprowadzenie dla przedsiębiorców nierozliczających podatku wg skali podatkowej możliwości odliczania części zapłaconych składek zdrowotnych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą opodatkowaną jednolitym 19% podatkiem, ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych oraz kartą podatkową – przedsiębiorcy rozliczający podatek według skali podatkowej zapłacą niższy podatek dzięki obniżonej stawce podatku;
- 3) uchylenie ulgi dla klasy średniej.

Obniżenie stawki podatkowej w trakcie roku, a także w rozliczeniu podatku dochodowego za 2022 r. umożliwia uchylenie, postrzeganej jako niespójnej i komplikującej system podatkowy, ulgi dla klasy średniej.

Wprowadzenie tych rozwiązań uprości system podatkowy i zapewni, że rozwiązania

zaadresowane zostaną do wszystkich grup podatników, w tym przedsiębiorców i to niezależnie od wybranej przez nich formy rozliczenia podatku (zasady ogólne – skala, 19% podatek liniowy, ryczałt, karta podatkowa). Efekt ten zostanie osiągnięty dzięki rozwiązaniu wskazanemu w pkt 1 i 3.

Projekt ma na celu polepszenie sytuacji zarówno pracowników etatowych, których źródłem przychodów jest stosunek pracy, jak również osób osiągających przychody z tytułu umów cywilnoprawnych, kontraktów oraz innych mniej popularnych rodzajów umów. Zawiera on pakiet korzystnych rozwiązań, które realnie wpływają na usprawnienie systemu podatkowego i uczynienie go bardziej zrozumiałym dla podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym przedsiębiorców.

Dodatkowym efektem proponowanych zmian (skutkujących zmniejszeniem tzw. klina podatkowego) powinno być zmniejszenie presji płacowej wobec pracodawców, co wpłynie pozytywnie na sytuację wszystkich przedsiębiorstw, również będących podatnikami podatku CIT.

Dodatkowym celem projektowanej ustawy jest zapewnienie spójnego, przejrzystego i sprawiedliwego systemu podatkowego przez doprecyzowanie oraz udoskonalenie obowiązujących przepisów podatkowych.

Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że władzy ustawodawczej przysługuje prawo decyzji w kształtowaniu dochodów i wydatków państwa i że ma ona w tej dziedzinie szeroką swobodę wyboru pomiędzy różnymi konstrukcjami zobowiązań podatkowych. Swoboda przysługująca ustawodawcy rysuje się – zdaniem Trybunału Konstytucyjnego – jeszcze wyraźniej w odniesieniu do kształtowania ulg i zwolnień podatkowych. Trybunał wielokrotnie w swoich orzeczeniach wskazywał, iż w prawie podatkowym decydującą rolę odgrywa zasada sprawiedliwości podatkowej, wyrażająca się między innymi powszechnością i równością opodatkowania. Ustawodawca ma zatem znaczną swobodę w określaniu w ustawie stanów faktycznych, stanowiących podstawę opodatkowania lub podstawę ulgi podatkowej oraz generalnie swobodę w kształtowaniu poszczególnych konstrukcji prawnopodatkowych. O zakresie i przedmiocie opodatkowania oraz o zakresie i przedmiocie ulg podatkowych nie decydują przesłanki o charakterze prawnym, lecz przesłanki ekonomiczne i społeczne. Powyższe tezy znajdują odzwierciedlenie w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 maja 1996 r. sygn. akt K.22/95 i z dnia 12 stycznia 1995 r. sygn. akt. K.12/94.

Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika zatem, że ustawodawca jest uprawniony do stanowienia prawa odpowiadającego założonym celom politycznym i gospodarczym. Polityka podatkowa powinna być kształtowana w taki sposób, aby ustanowiony system podatkowy zapewniał państwu systematyczne dochody umożliwiające realizację założonych wydatków, a jednocześnie wpływał na gospodarcze i społeczne zachowania podatników.

Z tego względu w proponowanych regulacjach uwzględniono postulaty zmian i sygnały pochodzące od podatników PIT, w tym również od przedsiębiorców, organizacji społecznych, zawodowych, jak i organów państwowych (Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców). Postulaty te dotyczyły potrzeby uproszczenia systemu podatkowego, wyeliminowania jego mankamentów, a także wprowadzenia pożądaných społecznie rozwiązań, przede wszystkim w zakresie zwolnień przedmiotowych.

Przedkładany projekt jest odpowiedzią na te głosy. W konsekwencji wpisuje się w potrzeby społeczne dotyczące prostoty i przejrzystości systemu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Liczymy, że projekt zostanie wypracowany w konsensusie społecznym. Odzwierciedlenie w jego aktualnym kształcie sygnałów oczekiwań społecznych nie wyklucza kolejnych zmian, które będą służyć realizacji głównego celu tej inicjatywy legislacyjnej jakim jest stabilność i przejrzystość systemu podatkowego. Planujemy zatem jego szerokie konsultowanie, aby wypracować rozwiązania najkorzystniejsze dla podatników, a także płatników podatku dochodowego.

Wprowadzane zmiany podatkowe podyktowane są zatem przede wszystkim koniecznością dostosowania preferencji podatkowych do jak najszerszego kręgu uprawnionych podmiotów, co będzie sprzyjało urzeczywistnianiu idei sprawiedliwego systemu podatkowego. Ponadto rozciągnięcie zachęt podatkowych na kolejnych adresatów przyczyni się do zmniejszenia kosztów ich zatrudnienia, co w dłuższej perspektywie powinno wspomóc sukcesywny rozwój gospodarczy.

Projektem nie tylko wprowadzane są nowe rozwiązania, ale uchylane są te niekorzystnie odbierane przez podatników (tzw. ulga dla klasy średniej, ulga na zabytki, nowa ulga dla osób samotnie wychowujących dzieci). W tym zakresie projekt powraca do sprawdzonych już rozwiązań.

Do zmian o wskazanym powyżej charakterze zaliczyć należy następujące rozwiązania:

- 1) likwidację tzw. ulgi dla klasy średniej, ulgi na zabytki
- 2) zmianę zasad stosowania kwoty wolnej od podatku (tj. 1/12 kwoty zmniejszającej podatek),
- 3) zwolnienie płatnika z obowiązku poboru zaliczki na podatek,
- 4) zmianę wysokości kryterium dochodowego pełnoletniego uczącego się dziecka, od którego zależy prawo rodzica lub opiekuna prawnego do preferencji podatkowych,
- 5) zmianę katalogu dochodów małoletniego dziecka, które dolicza się do dochodów rodzica,
- 6) zmiany w zakresie zwolnień przedmiotowych,
- 7) zmiany o charakterze porządkowym,

- 8) umożliwienie zdefiniowanej grupie podatników przekazywania kwot w wysokości 1% podatku należnego organizacji pożytku publicznego na podstawie wniosku za poprzedni rok podatkowy,
- 9) uchylenie mechanizmu przedłużenia poboru i wpłaty zaliczek na podatek dochodowy w trakcie 2022 r.

Przedłożony projekt wprowadza zmiany w ustawach z dnia:

- 1) 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), **dalej: „ustawa PIT”**,
- 2) 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.),
- 3) 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.),
- 4) 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1993, z późn. zm.), **dalej „ustawa o ryczałcie”**,
- 5) 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, z późn. zm.),
- 6) 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z późn. zm.), **dalej „ustawa o pożytku publicznym”**,
- 7) 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), **dalej „ustawa o świadczeniach zdrowotnych”**,
- 8) 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2105, z późn. zm.), **dalej „ustawa z 29 października 2021 r.”**.

Poniżej przedstawiono szczegółowe omówienie projektowanych regulacji, w ujęciu tematycznym, wskazującym cel wprowadzanych rozwiązań.

II. Omówienie poszczególnych rozwiązań.

A. Zmiany w ustawie PIT (art. 1 projektu ustawy)

Wprowadzenie nowej skali podatkowej – zmiana art. 27 ustawy PIT

W projekcie przewiduje się kolejne obniżenie najniższej stawki podatkowej z 17% do 12%. Nowa, niższa stawka podatkowa dotyczyć będzie każdego podatnika (uzyskującego dochody na skali), bez względu na źródło osiąganych przychodów, wysokość przysługujących kosztów uzyskania przychodu, fakt zatrudnienia u kilku pracodawców, czy też równoczesnego pobierania emerytury. Z nowej, niższej stawki podatku skorzystają również przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej.

12% stawka podatku jest jednolicie określona dla każdego z podatników opodatkowujących swoje przychody według skali podatkowej. Rozwiązanie to, jak również wprowadzenie

odliczenia od podstawy opodatkowania składki na ubezpieczenie zdrowotne, rekompensują uchylaną tzw. ulgę dla klasy średniej. Są to rozwiązania jednakowe dla wszystkich i proste w stosowaniu. W przypadku podatników, dla których uchylenie tzw. ulgi dla klasy średniej mogłoby nie być jednak korzystnym rozwiązaniem, przewidziano uprawnienie do pomniejszenia zobowiązania podatkowego o wysokość ubytku, spowodowanego zmianą systemu. Tym samym w żadnym przypadku uchylenie tzw. ulgi dla klasy średniej nie będzie wiązało się z pogorszeniem sytuacji podatników uprzednio do niej uprawnionych.

Ponadto niniejszy projekt przewiduje także inne korzystne rozwiązania wynikające z uwzględnienia postulatów społecznych, tj. przywrócenie możliwości preferencyjnego opodatkowania dochodów samotnych rodziców, czy też możliwość uwzględniania przez niektórych podatników składki zdrowotnej w rozliczeniu podatkowym. Będzie to dotyczyło podatników rozliczających się poza skalą podatkową, a zatem tych podatników, którzy nie skorzystają z obniżenia stawki podatkowej do 12%.

Do rozliczenia dochodu będzie miała zastosowanie nowa następująca skala podatkowa:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
Ponad	do	
	120 000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3 600 zł
120 000		10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

Skala ta oznacza zatem obniżenie stawki podatku dochodowego od osób fizycznych w pierwszym przedziale skali podatkowej z 17% do 12%.

Tak znaczne obniżenie stawki podatkowej oznacza niższe zobowiązanie podatkowe dla każdego z podatników opodatkowujących dochody wg skali podatkowej. Po wejściu w życie zmiany podatek od dochodów w wysokości 120 000 zł (tj. na poziomie granicy przedziału skali podatkowej) wyniesie 10 800 zł, zamiast dotychczasowej kwoty 15 300 zł. Stąd podatnicy uzyskujący dochody co najmniej na tym poziomie, na nowej konstrukcji skali podatkowej z obniżoną stawką, zyskają w skali roku 4 800 zł. Niższy podatek będzie pobierany zaraz po wejściu w życie ustawy, już na etapie poboru zaliczek na podatek przy zastosowaniu 12% stawki. Natomiast ostateczny zysk tej zmiany będzie odczuwalny przy rozliczeniu podatku dochodowego, dodać i podkreślić należy, że już za rok bieżący.

Utrzymanie kwoty wolnej na poziomie 30 000 zł oznacza nową kwotę zmniejszającą podatek, skoro obniżeniu ulega najniższa stawka podatkowa do 12%. Nowa kwota zmniejszająca podatek (przekładająca się na kwotę wolną od podatku w wysokości 30 000 zł) wynosi 3 600 zł ($30\,000\text{ zł} \times 12\% = 3\,600\text{ zł}$)

Konsekwencją innej kwoty zmniejszającej podatek wynoszącej 3 600 zł jest też odpowiadająca jej kwota zmniejszająca miesięczne zaliczki na podatek wynosząca 300 zł ($1/12$ z kwoty zmniejszającej podatek 3 600 zł = 300 zł).

Wprowadzenie limitowanego odliczenia z tytułu zapłaconej przez podatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne –

Od 1 stycznia 2022 r. uchylono prawo do pomniejszania podatku dochodowego o kwotę stanowiącą 7,75% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Brak tego odliczenia zostało równoważone podwyższeniem kwoty wolnej od podatku do 30 000 zł oraz progu dochodów w skali podatkowej do 120 000 zł, a także nowym odliczeniem od dochodu zwanym ulgą dla klasy średniej.

Projekt dodatkowo rekompensuje te zmiany obniżeniem stawki podatku określonej w skali podatkowej z 17% do 12%. Z rozwiązań tych skorzystają także przedsiębiorcy rozliczający się według skali podatkowej.

W związku z tym, dla przedsiębiorców rozliczających się według jednolitej, 19% stawki podatku, proponuje się wprowadzenie odliczenia od podstawy obliczenia podatku (dochodu) lub zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów z działalności gospodarczej – zapłaconej przez podatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne związanej z działalnością opodatkowaną w tej formie.

Wysokość rocznego odliczenia składek będzie limitowana. Limit będzie dotyczył podatnika. Obliczony zostanie na bazie limitu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, tj. rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ogłoszonej w roku poprzednim na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.).

Limit będzie stanowił kwotę stanowiącą 4,9% (stawka składki na ubezpieczenie zdrowotne płaconych przez podatników opodatkowanych podatkiem liniowym) z 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej (w 2022 r. 177 660 zł).

Zatem na kwotę tę składa się kwota obliczona wg wzoru $177\,660\text{ zł} \times 4,9\%$.

W roku 2022 r. kwota ta stanowi 8 705 zł, ale w przepisie zaproponowane zostało zaokrąglanie kwoty przysługującego odliczenia do pełnych stu złotych, czyli kwota ta wyniesie 8 700 zł.

Wysokość tej kwoty będzie podlegała corocznie podwyższeniu o wskaźnik odpowiadający ilorazowi rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ogłoszonej w roku poprzednim na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz rocznej podstawy wymiaru tych składek ogłoszonej dwa lata wstecz, po zaokrągleniu do pełnych 100 złotych w górę.

Ponadto minister finansów zostanie zobowiązany do ogłaszania, do końca roku podatkowego, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokości tak zwaloryzowanej kwoty.

Oprócz podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną tzw. podatkiem liniowym (19%), prawo do odliczenia części zapłaconych składek zdrowotnych przysługiwać będzie podatnikom, którzy opodatkowują przychody z działalności gospodarczej ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Ponadto w projekcie ustawy przewiduje się również odliczenie 19% zapłaconej składki zdrowotnej od karty podatkowej. W konsekwencji, ta nowa preferencja podatkowa skierowana jest do podatników prowadzących działalność gospodarczą i płacących podatek dochodowy od osób fizycznych stosując inne formy opodatkowania.

Likwidacja tzw. ulgi dla klasy średniej – uchylenie ust. 2aa i ust. 4a-4c w art. 26 ustawy PIT

Od 1 stycznia 2022 r. w ustawie PIT obowiązuje odliczenie od podstawy opodatkowania zwane potocznie ulgą dla klasy średniej. Ulga ta polega na odliczeniu od dochodu kwoty, która jest ustalana indywidualnie w oparciu o wysokość uzyskanych przychodów. Odliczenie nie dotyczy wszystkich podatników, a jedynie tych, którzy uzyskali przychody z pracy na etacie oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej w łącznej wysokości od 68 412 zł do 133 692 zł rocznie. Rozwiązanie to dotyczy przychodów podlegających opodatkowaniu na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, z tym że w przypadku przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej kwota ta dotyczy przychodów pomniejszonych o koszty uzyskania przychodów z tytułu prowadzenia tej działalności, z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne.

Z uwagi na zakres podmiotowy ulgi dla klasy średniej oraz skomplikowany algorytm, w oparciu o który ulga ta jest obliczana (już obecnie na etapie zaliczek na podatek na podatek) preferencja ta od początku budziła kontrowersje. Z omawianego odliczenia nie mogą skorzystać przykładowo emeryci, osoby uzyskujące przychody z działalności wykonywanej osobiście (np. zleceniobiorcy), czy osoby uzyskujące opodatkowane według skali podatkowej przychody z praw majątkowych.

Z kolei rozszerzenie tej preferencji na kolejne grupy podatników byłoby możliwe wyłącznie poprzez wprowadzenie kolejnych skomplikowanych algorytmów. Dlatego proponuje się likwidację tego odliczenia. Nie oznacza to, że ustawa pogarsza, wbrew konstytucyjnym kanonom, sytuację podatkową podatników w trakcie roku podatkowego.

Celowo propozycja ta omawiana jest po opisanej na wstępie zmianie polegającej na obniżeniu stawki podatkowej do 12%

Omówione rozwiązanie zrekompensuje likwidację omawianego odliczenia.

Ponadto z obniżenia stawki podatkowej skorzystają na takich samych zasadach wszyscy podatnicy, którzy uzyskują dochody opodatkowane z zastosowaniem skali podatkowej. Nowe rozwiązanie nie różnicuje zatem podatników.

Projektowana ustawa zawiera także zabezpieczenie, które spowoduje, że podatnicy, którzy stracą na likwidacji tej ulgi (mimo obniżenia stawki) otrzymają zwrot różnicy, czyli kwotę zmniejszającą zobowiązanie aby nowe rozwiązanie nie spowodowało pogorszenia ich prawnopodatkowej sytuacji.

Likwidacja ulgi na zabytki – uchylenie art. 26hb ustawy PIT

Uwzględniając powszechne w przestrzeni publicznej uwagi na temat braku uzasadnienia dla odliczania od podstawy opodatkowania wydatków ponoszonych przez zazwyczaj bardzo zamożnych podatników na zakup i modernizację zabytkowych obiektów, proponujemy uchylenie tej regulacji. Projektowana ustawa zachowuje prawa nabyte do odliczenia wydatków określonych w art. 26hb ustawy PIT do wydatków poniesionych do dnia 30 czerwca 2022 r. (art. 13 projektowanej ustawy).

Zmiana zasad stosowania przez płatników kwoty wolnej od podatku (tj. 1/12 kwoty zmniejszającej podatek) – wprowadzony art. 31b do ustawy PIT

Płatnicy przy poborze zaliczek na podatek stosują kwotę wolną od podatku. Czynią to, pomniejszając obliczoną zaliczkę na podatek o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (obecnie o 425 zł, po zmianie o 300 zł – różnica w zmianie wysokości tej kwoty wynika z wprowadzenia niższej 12% stawki podatkowej w pierwszym przedziale skali podatkowej).

Zmniejszenie zaliczki o 1/12 kwoty płatnicy stosują z mocy ustawy (z urzędu) na podstawie przepisów ustawy PIT lub na wniosek (oświadczenie) podatnika składany płatnikowi.

Na mocy ustawy PIT 1/12 kwoty zmniejszającej zaliczkę stosują z urzędu:

- rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz inne spółdzielnie zajmujące się produkcją rolną, przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy od dokonywanych na rzecz członków spółdzielni lub ich domowników wypłat z tytułu dniówek obrachunkowych, udziału w dochodzie podzielnym spółdzielni, a także od uzyskiwanych od spółdzielni przez te osoby zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego (art. 33 ust. 2 ustawy PIT),
- organy rentowe od pobieranych zaliczek od wypłacanych bezpośrednio przez te organy emerytur i rent, świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych oraz od rodzicielskich świadczeń uzupełniających (art. 34 ust. 2 ustawy PIT),
- organy zatrudnienia od zaliczek obliczanych od świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy (art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy PIT),

- wojewódzkie urzędy pracy od zaliczek pobieranych od świadczeń wypłacanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 35 ust. 1 pkt 3a ustawy PIT),
- organ egzekucyjny lub podmiot niebędący następcą prawnym zakładu pracy, przejmujący jego zobowiązania wynikające ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy dokonujący za zakład pracy świadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy PIT (art. 42e ust. 3 ustawy PIT).

Na wniosek samych podatników 1/12 kwoty zmniejszającej zaliczkę stosują następujący płatnicy:

- pracodawcy przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy od przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez pracodawców, a w spółdzielniach pracy od zaliczek pobieranych od wypłat z tytułu udziału w nadwyżce bilansowej (art. 32 ust. 3 ustawy PIT),
- osoby prawne i ich jednostki organizacyjne od zaliczek pobieranych od wypłacanych zagranicznych emerytur i rent (art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy PIT),
- uczelnie, federacje podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych ustaw działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zakłady pracy oraz inne jednostki organizacyjne od zaliczek na podatek dochodowy obliczanych od wypłacanych stypendiów (art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy PIT),
- areszty śledcze oraz zakłady karne od zaliczek pobieranych od należności za pracę przypadającej tymczasowo aresztowanym oraz skazanym (art. 35 ust. 1 pkt 4 ustawy PIT),
- centrum integracji społecznej od zaliczek obliczanych od świadczeń integracyjnych i motywacyjnej premii integracyjnej, przyznanych na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176) – art. 35 ust. 1 pkt 7 ustawy PIT).

Przy czym zasadą jest, że zmniejszenie może stosować tylko jeden płatnik. Oznacza to, że w przypadku kilku stosunków pracy podatnik może wskazać do stosowania zmniejszenia tylko jednego płatnika. Jednocześnie istnieją sytuacje, gdy kwota zmniejszająca podatek (w tym jej 1/12) nie jest stosowana przy obliczaniu zaliczek przez podatników, którzy uzyskują przychody z działalności wykonywanej osobiście (np. z umów zlecenia i o dzieło, czy z kontraktów menadżerskich). Oznacza to, że jeżeli uzyskują w trakcie roku podatkowego przychody z tych

tytułów to z kwoty wolnej korzystają dopiero przy składaniu rocznego zeznania podatkowego. Zatem w obecnym stanie prawnym:

- płatnicy z urzędu, czy na wniosek stosują całą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, oznacza to, że w przypadku kilku stosunków pracy podatnik może wskazać do stosowania zmniejszenia tylko jednego płatnika,
- podatnicy uzyskujący przychody z działalności wykonywanej osobiście (np. z umów zlecenia i o dzieło, czy z kontraktów menadżerskich) i z praw majątkowych nie mają prawa do stosowania przy poborze zaliczki na podatek kwoty wolnej. Oznacza to, że jeżeli uzyskują w trakcie roku podatkowego przychody z tych tytułów to z kwoty wolnej korzystają dopiero przy składaniu rocznego zeznania podatkowego.

Zaproponowano zasadnicze zmiany w zakresie uwzględniania przez płatników 1/12 kwoty zmniejszającej podatek – dodany art. 31b do ustawy PIT.

Podatnik będzie mógł swobodniej decydować o zastosowaniu kwoty wolnej przez płatnika.

Po pierwsze, zamiast jednego płatnika będzie mógł wskazać do trzech płatników, którzy mogą zastosować kwotę zmniejszającą podatek. Zmiana ta jest korzystna dla wieloetatowców, którzy do tej pory mogli wskazać tylko jednego pracodawcę do stosowania zmniejszenia. Należy podkreślić, że nie oznacza to, że każdy ze wskazanych płatników będzie stosował 1/12 kwoty zmniejszającej podatek. Takie rozwiązanie byłoby nieuzasadnione i powodowało konieczność dopłaty przez podatnika w zeznaniu podatkowym (kwota wolna jest bowiem jedna i dotyczy wszystkich łącznych dochodów podatnika, a nie oddzielna dla każdego źródła zarobkowania).

Generalną zasadą będzie, że w przypadku uzyskiwania w danym miesiącu przychodów od więcej niż jednego płatnika, podatnik będzie mógł złożyć oświadczenie o stosowanie pomniejszenia, jeżeli:

- łączna kwota pomniejszenia stosowana przez wszystkich płatników w tym miesiącu nie przekracza kwoty stanowiącej 1/12 kwoty zmniejszającej podatek oraz
- w roku podatkowym podatnik za pośrednictwem płatnika nie skorzystał w pełnej wysokości z pomniejszenia kwoty zmniejszającej podatek określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej, w tym również gdy złożył wniosek o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym, o którym mowa w dodawanym art. 31c.

Proponujemy aby podatnik, mając na uwadze wybór najlepszego dla siebie rozwiązania, mógł „dzielić” 1/12 kwoty zmniejszającej podatek maksymalnie na trzy kwoty i upoważnić w związku z tym do jej stosowania maksymalnie trzech płatników.

Oznacza to, że będzie mógł wskazać w składanym płatnikowi oświadczeniu w tej sprawie, że

ten płatnik jest uprawniony do pomniejszenia zaliczki o kwotę stanowiącą:

- 1) 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (po zmianie o 300 zł),
- 2) 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (po zmianie o 150 zł),
- 3) 1/36 kwoty zmniejszającej podatek (po zmianie o 100 zł).

Zaproponowana obecnie kwota zmniejszająca podatek dzieli się na pełne kwoty. W przypadku przyszłej zmiany tej kwoty, gdy jej wysokość nie będzie pozwalała W trzecim przypadku płatnik zastosuje 1/36 kwoty zmniejszającej podatek z uwzględnieniem matematycznego zaokrąglenia do dwóch miejsc po przecinku.

Drugą istotną zmianą jest to, że to na płatniku, który nawiązuje nowy stosunek zatrudnienia (np. stosunek pracy, czy zlecenia, umowę o zarządzenia przedsiębiorstwem, kontrakt menedżerski) będzie spoczywał obowiązek zainicjowania złożenia przez zatrudnianego podatnika wniosku (oświadczenia) o zasadach stosowania przez płatnika 1/12 kwoty zmniejszającej podatek oraz odliczania składki na ubezpieczenie zdrowotne przy obliczaniu zaliczki na podatek. Dotychczas taki obowiązek nie był sformułowany w ustawie PIT.

Kolejną zasadniczą zmianą w zakresie uwzględniania przez płatników 1/12 kwoty zmniejszającej podatek jest umożliwienie jej stosowania wszystkim płatnikom, po tym, jak otrzymają oni w tej sprawie wniosek (oświadczenie) od podatnika.

Zatem kwotę tę będą mogli stosować również zleceniodawcy i pozostali płatnicy wypłacający świadczenia z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 13 ustawy PIT oraz płatnicy pobierający zaliczki od dochodów z praw majątkowych. Do stosowania omawianego zmniejszenia będą bowiem upoważnieni wszyscy płatnicy, o których mowa w art. 41 ust. 1 ustawy PIT, oraz dodatkowo płatnicy, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 9 ustawy PIT.

Zatem do zmniejszania zaliczki na podatek maksymalnie o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, oprócz – wymienionych na wstępie tej części uzasadnienia płatników – będą:

- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i ich jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują świadczeń z tytułu działalności, o której mowa w art. 13 pkt 2 i 4-9 ustawy PIT (m. in. przychody z umów zlecenia i o dzieło, przychody otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich, przychody z umów o zarządzenie przedsiębiorstwem, czy z kontraktów menadżerskich) oraz art. 18 ustawy PIT (przychody z praw majątkowych),
- podmioty przyjmujące na praktykę absolwencką lub staż uczniowski przy poborze zaliczek na podatek od świadczeń pieniężnych wypłacanych z tytułu odbywania praktyk absolwenckich, o których mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018, poz. 1244) lub odbywania stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082) – obecnie art. 35 ust. 1 pkt 8 ustawy PIT.

Te nowe zasady będą wymagały pewnego wysiłku pracodawców, którzy zostaną na podstawie epizodycznego przepisu (art. 15 projektowanej ustawy) zobowiązani do wystąpienia do swoich pracowników (do 15 czerwca 2022 r.) o aktualizację wcześniej złożonego oświadczenia PIT-2.

Pracodawcy zostaną zatem zobowiązani do zapytania, czy pracownicy chcą skorzystać z nowych rozwiązań dotyczących stosowania 1/12 kwoty zmniejszającej zaliczkę na podatek.

Brak reakcji pracownika (do 30 czerwca 2022 r.) oznaczać będzie jego decyzję o pozostaniu na dotychczasowych zasadach. Natomiast nowe oświadczenie pracownika w sprawie stosowania 1/12 kwoty zmniejszającej zaliczkę na podatek będzie miało zastosowanie od dnia 1 lipca 2022 r.

Ponadto do 30 czerwca każdy inny podatnik uzyskujący przychody za pośrednictwem płatnika będzie mógł złożyć wniosek swojemu płatnikowi w sprawie stosowania 1/12 kwoty zmniejszającej zaliczkę na podatek. Oświadczenie będzie miało zastosowanie od dnia 1 lipca 2022 r. (art. 14 projektowanej ustawy).

Należy dodać, że osoby wpłacające samodzielnie zaliczki na podatek dochodowy, o których mowa w art. 44 ust. 1a ustawy PIT, będą również miały prawo do zmniejszenia zaliczki na podatek o kwotę stanowiącą nie więcej niż 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (dodawany ust. 3ab w art. 44 ustawy PIT).

Jest to nowe rozwiązanie umożliwiające również i tym podatnikom kształtowanie swojej sytuacji prawnopodatkowej w trakcie roku. Zmiana ta będzie dotyczyła zatem podatników osiągających dochody bez pośrednictwa płatników:

- 1) ze stosunku pracy z zagranicy,
- 2) z emerytur i rent z zagranicy,
- 3) z działalności wykonywanej osobiście z tytułów określonych w art. 13 pkt 2, 4 i 6-9 ustawy PIT.

Powyższe zasady będą mogły być stosowane także w przypadku podatników, którzy oprócz wymienionych wyżej przychodów, osiągają również przychody z działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej i obowiązanych do samodzielnego obliczania zaliczek na ogólnych zasadach według skali podatkowej. Prowadzenie działalności związane jest jednak z odpowiednią wiedzą i doświadczeniem, zatem ta grupa podatników, godząc się na stosowanie kwoty wolnej przez płatnika, powinna mieć świadomość ewentualnej dopłaty podatku po zakończeniu roku.

Zwolnienie płatnika z obowiązku poboru zaliczki na podatek – art. 31c ustawy PIT

Projektowana ustawa zawiera regulacje, na mocy których płatnik będzie mógł upoważnić swojego płatnika, poprzez sporządzony na piśmie wniosek, do niepobierania w danym roku

podatkowym zaliczek, o których mowa w art. 31, art. 33–35 i art. 41 ust. 1 ustawy PIT. Rozwiązanie to dotyczy zatem co do zasady wszystkich płatników podatku dochodowego.

Należy wyjaśnić, że podatnik będzie mógł złożyć taki wniosek jeżeli będzie przewidywał, że uzyskane przez niego dochody podlegające opodatkowaniu na skali podatkowej nie przekroczą w roku podatkowym kwoty 30 000 zł (czyli kwoty wolnej od podatku). Przy czym podatnik będzie obowiązany niezwłocznie wycofać ten wniosek, jeżeli stwierdzi, że wysokość tych dochodów przekroczy tę kwotę.

Po wycofaniu przez podatnika wniosku o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym płatnik będzie obliczał zaliczki jednakże bez pomniejszania zaliczki na podatek o miesięczną kwotę zmniejszającą zaliczkę na podatek.

Przywrócenie preferencji dla osób samotnie wychowujących dzieci – art. 6 ust. 4c-4g ustawy PIT

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. wprowadziła do ustawy PIT tzw. ulgę 1500 zł, która zastąpiła dotychczasowe preferencyjne opodatkowanie dochodów osób samotnie wychowujących dzieci (rodzica, opiekuna prawnego), istniejące niemal od początku obowiązywania ustawy PIT.

Ulgą 1500 zł, jako odliczenie od podatku, w założeniu miała sprawić, że korzystające z niej osoby samotnie wychowujące dzieci, nie stracą w porównaniu z dotychczasowym rozwiązaniem. Została bowiem tak skalibrowana, że odpowiadała średniej korzyści z zastosowania preferencyjnego opodatkowania przed wejściem w życie ustawy z 29 października 2021 r.

Preferencyjne opodatkowanie dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci polega na obliczeniu podatku w podwójnej wysokości od połowy dochodu tej osoby. Dzięki takiemu sposobowi obliczenia podatku kwota wolna od podatku jest realizowana dwukrotnie, analogicznie jak przy wspólnym opodatkowaniu małżonków. Biorąc pod uwagę tak znaczące podwyższenie kwoty wolnej od podatku wprowadzone ustawą z 29 października 2021 r. (30 000 zł), preferencyjny sposób opodatkowania w porównaniu do ulgi 1500 zł będzie bardziej korzystnym rozwiązaniem dla osoby samotnie wychowującej dzieci.

Zastąpienie preferencyjnego opodatkowania dochodów ulgą 1500 zł zostało odebrane przez samotnych rodziców jako niekorzystne i podatkowo dyskryminujące dla ich niepełnych rodzin. Od wejścia w życie ustawy z 29 października 2021 r. zgłaszano postulaty dotyczące przywrócenia możliwości korzystania z tego sposobu opodatkowania. Proponowana zmiana wychodzi zatem naprzeciw tym oczekiwaniom. Po wejściu w życie ustawy, podatnicy będą mogli składać płatnikom oświadczenia o zamiarze korzystania z preferencyjnego

opodatkowania dochodów, co pozwoli na realizowanie dodatkowej kwoty wolnej już w trakcie roku.

Zmiana kryterium dochodu pełnoletniego dziecka, uczącego się dziecka warunkującego możliwość preferencyjnego opodatkowania dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci, skorzystania ze zwolnienia w ramach PIT-0 dla rodzin 4+, czy z podatkowej ulgi na dzieci

W obecnym stanie prawnym ustawa PIT przewiduje preferencje podatkowe dla rodzin wychowujących dzieci, jak możliwość skorzystania z PIT-0 dla rodzin 4+ i ulgę na dzieci.

Ulga dla rodzin 4+ to potoczna nazwa preferencji zawartej w art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT. Obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od tego dnia.

Ulga dla rodzin 4+ polega na zwolnieniu od podatku PIT przychodów na etacie, przychodów z umów zlecenia zawartych z firmą oraz przychodów z działalności gospodarczej.

Ulga obejmuje przychody:

- do których ma zastosowanie:
 - skala podatkowa ze stawkami 17% (po zmianie 12%) i 32%,
 - jednolita 5% albo 19% stawka podatku dla przedsiębiorców lub
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 85 528 zł rocznie u każdego z rodziców (opiekunów prawnych). Dla dwojga rodziców (opiekunów prawnych) limit przychodu zwolnionego od podatku wynosi 171 056 zł rocznie,
- uzyskane od 1 stycznia 2022 roku.

Z ulgi skorzysta podatnik, który w roku podatkowym w stosunku do co najmniej czworga dzieci:

- wykonywał władzę rodzicielską,
- był opiekunem prawnym, jeżeli dziecko z nim zamieszkiwało,
- był rodzicem zastępczym na podstawie orzeczenia sądu lub umowy zawartej ze starostą,
- a wobec dorosłych, uczących się dzieci wykonywał ciążący na nim obowiązek alimentacyjny albo był rodzicem zastępczym.

Ulga dotyczy rodziców, w tym rodziców zastępczych, oraz opiekunów prawnych, bez względu na ich stan cywilny. Mogą z niej korzystać zarówno samotni rodzice (opiekunowie prawni), jak i małżonkowie.

Z kolei ulgę na dzieci normuje art. 27f ustawy PIT.

Uлга obejmuje rodziców, opiekunów prawnych, jeżeli dziecko z nimi zamieszkuje oraz osoby pełniące funkcje rodziny zastępczej. Z odliczenia nie mogą korzystać zatem rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz opiekunowie prawni, w przypadku gdy dziecko z nimi nie zamieszkuje.

Z odliczenia mogą skorzystać podatnicy podatku dochodowego od dochodów opodatkowanych według skali podatkowej.

Osoby wychowujące w roku jedno dziecko skorzystają z odliczenia, o ile ich roczne dochody (tj. przychody pomniejszone o koszty ich uzyskania i dodatkowo pomniejszone o zapłacone przez podatnika składki na jego ubezpieczenia społeczne) nie przekroczą kryterium dochodowego, wynoszącego:

- 56.000 zł w przypadku podatnika niepozostającego w związku małżeńskim, w tym również przez część roku,
- 112.000 zł w przypadku podatnika pozostającego przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim (dochody podatnika i jego małżonka),
- 112.000 zł w przypadku podatnika będącego osobą samotnie wychowującą dziecko.

Natomiast rodzice wychowujący dwoje i więcej dzieci skorzystają z ulgi bez względu na wysokości uzyskanego dochodu.

Kwota odliczenia wynosi:

- po 92,67 zł miesięcznie (rocznie 1 112,04 zł) na pierwsze i drugie dziecko,
- 166,67 zł miesięcznie (rocznie 2 000,04 zł) na trzecie dziecko,
- po 225 zł miesięcznie (rocznie 2 700 zł) na czwarte dziecko i każde następne.

Obie opisane powyżej preferencje przysługują podatnikowi wychowującemu dzieci: małoletnie, dorosłe, ale otrzymujące zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną – bez względu na wysokość ich rocznych dochodów oraz pełnoletnie do ukończenia 25. roku życia, uczące się dzieci.

Przy czym podatnik skorzysta z ulgi, jeśli dorosłe, do ukończenia 25. roku życia, uczące się dzieci w roku podatkowym:

- nie stosowały przepisów o 19% podatku liniowym lub ustawy o ryczałcie, z wyjątkiem opodatkowania przychodów z tzw. najmu prywatnego,
- nie podlegały opodatkowaniu podatkiem tonażowym na zasadach określonych w ustawie o podatku tonażowym lub tzw. podatkiem okrętowym na zasadach określonych w ustawie o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłach komplementarnych, lub
- nie uzyskały dochodów opodatkowanych według skali podatkowej lub 19%

podatkiem z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, udziałów (akcji) lub pochodnych instrumentów finansowych lub przychodów zwolnionych od podatku w ramach tzw. ulgi dla młodych (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT) czy ulgi na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT), w łącznej wysokości przekraczającej **3 089 zł**, z wyjątkiem renty rodzinnej.

Projektowana ustawa proponuje zmianę kwoty kryterium dochodowego pełnoletniego uczącego się dziecka, polegającą na:

- znacznym jej zwiększeniu,
- rezygnacji w wpisywania stałej kwoty, którą każdorazowo ustawodawca będzie musiał zmieniać.

Zaproponowano, aby kwota ta wynosiła dwunastokrotność kwoty renty socjalnej określonej w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U z 2022 r. poz. 240), w wysokości obowiązującej w grudniu roku podatkowego. Od marca 2022 r. kwota renty socjalnej wynosi 1 338,44 zł, zatem jej dwunastokrotność to kwota 16 061,28 zł.

Ten wskaźnik jest również wyznacznikiem dochodu, który w uldze rehabilitacyjnej (art. 26 ust. 7e ustawy PIT) wskazuje, że dana osoba z niepełnosprawnościami pozostaje na utrzymaniu bliskiej osoby. Nieuzyskanie w danym roku podatkowym dochodu w tej wysokości przez osoby z niepełnosprawnościami powoduje, że odliczenia wydatków na cele rehabilitacyjne dokonuje bliska osoba, na której utrzymaniu pozostaje osoba z niepełnosprawnościami.

Wydaje się zatem, że zastosowanie tożsamego kryterium dochodowego również w preferencjach rodzinnych może wskazywać, że uzyskujące dochody dziecko, w przypadku nieprzekroczenia tożsamego limitu, również pozostaje na utrzymaniu rodziców/opiekunów. A to uzasadnia zastosowanie omówionych preferencji rodzinnych przez rodziców/opiekunów prawnych.

Dodać należy, że zasada ta będzie miała również zastosowanie w przypadku przywracanej preferencji dla osób samotnie wychowujących dzieci.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy renta socjalna wynosi 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustalonej i podwyższonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Oznacza to zatem, że kwota ta automatycznie będzie waloryzowana.

Waloryzacja renty socjalnej następuje w marcu. Zatem dwunastokrotność tej kwoty warunkująca korzystanie z preferencji podatkowych nie będzie znana od początku roku. Jest to pewna niedogodność dla podatników. Nie zdecydowano się jednak na wybór opcji polegającej na uwzględnianiu dla tego kryterium kwoty renty socjalnej z poprzedniego roku podatkowego. Takie rozwiązanie byłoby bowiem niekorzystne dla podatników i różnicowałyby to samo kryterium dochodowe w zależności od preferencji podatkowej (inna kwota brana byłaby pod uwagę na podstawie regulacji normujących ulgę rehabilitacyjną i inna

kwota uwzględniania dla ustalenia możliwości korzystania z preferencji prorodzinnych). Mając pełną świadomość tego rozwiązania, przewidziano w projekcie uwzględnianie i w tym przypadku kwoty renty socjalnej obowiązującej w grudniu roku podatkowego, a nie w grudniu poprzedzającego roku podatkowego. Jest to bowiem rozwiązanie korzystniejsze dla podatników.

Zmiana w zasadach normujących doliczanie w rozliczeniu rocznym dochodów niepełnoletnich dzieci do dochodów rodziców – art. 7 ustawy PIT

W obecnym stanie prawnym, na podstawie art. 7 ustawy PIT, dochody małoletnich dzieci własnych i przysposobionych, z wyjątkiem dochodów z ich pracy, stypendiów oraz dochodów z przedmiotów oddanych im do swobodnego użytku, podlegające opodatkowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dolicza się do dochodów rodziców, chyba że rodzicom nie przysługuje prawo pobierania pożytków ze źródeł przychodów dzieci.

Jeżeli małżonkowie podlegają odrębnemu opodatkowaniu, dochody małoletnich dzieci dolicza się po połowie do dochodu każdego z małżonków.

Zatem rodzice nie doliczają do swoich dochodów, a rozliczają dochody swoich małoletnich dzieci, jako ich przedstawiciele ustawowi, w przypadku dochodów z szeroko rozumianej pracy (tj. np. przychodów ze stosunku pracy, umowy zlecenia), stypendiów oraz dochodów z przedmiotów oddanych dzieciom do swobodnego użytku. Zatem w tej sytuacji dochody dzieci korzystają z kwoty wolnej od podatku w wysokości 30 000 zł.

Omówioną regulację nie są natomiast objęte inne dochody w tym renty małoletnich dzieci. Oznacza to, że przy obowiązku doliczenia renty małoletniego dziecka do dochodów rodziców przychody z renty i przychody rodzica korzystają z jednej kwoty wolnej od podatku. Rozwiązanie to znacznie różnicuje podatników wychowujących niepełnoletnie dzieci. Projektowana ustawa niweluje to zróżnicowanie.

Dzięki zaproponowanej zmianie, wszystkie dochody dziecka podlegające opodatkowaniu wg skali podatkowej, w tym renty małoletniego dziecka, skorzystają z kwoty wolnej od podatku w wysokości 30 000 zł.

Zmiany w zakresie zwolnień przedmiotowych

Ustawa PIT reguluje tzw. PIT-0, tj. zwolnienia przedmiotowe dotyczące określonych w art. 21 ust. 1 pkt 148 i pkt 152–154 źródeł przychodów do kwoty przychodów wynoszącej 85 528 zł w skali roku podatkowego.

Są to ulgi potocznie nazywane: ulgą dla młodych (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT), ulgą na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT), PIT-0 dla rodzin 4+ (art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT) i PIT-0 dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT).

Projekt przewiduje poszerzenie tych zwolnień o nowy rodzaj przychodów, tj. o zasiłki macierzyńskie. Zmiana ta realizowana jest na skutek oczekiwań społecznych.

Natomiast w związku z realizacją postulatu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wymaga szerszego omówienia zwolnienie przedmiotowe PIT-0 dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT).

Ulga dla pracujących seniorów obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do przychodów uzyskanych od tego dnia. Ulga polega na zwolnieniu od podatku PIT:

- przychodów z pracy na etacie
- przychodów z umów zlecenia zawartych z firmą
- przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

otrzymanych przez podatnika po ukończeniu:

- 60. roku życia w przypadku kobiety,
- 65. roku życia w przypadku mężczyzny.

Ulga obejmuje przychody:

- do których ma zastosowanie:
 - skala podatkowa ze stawkami 17% i 32%,
 - jednolita 5% (IP Box) albo 19% stawka podatku dla przedsiębiorców lub
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 85 528 zł,
- uzyskane od 1 stycznia 2022 roku.

zwolnienie przysługuje, jeżeli podatnik, mimo nabycia uprawnienia, nie otrzymuje:

- emerytury lub renty rodzinnej z KRUS¹,
- emerytury lub renty rodzinnej z mundurowych systemów ubezpieczeń²,
- emerytury lub renty rodzinnej z FUS³,

¹ Emerytury lub renty rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, z późn. zm.).

² Emerytury lub renty rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 586 i 2320) oraz w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723, z późn. zm.).

³ Emerytury lub renty rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.).

- świadczeń pieniężnych w związku ze zwolnieniem ze służby stałej funkcjonariusza służby mundurowej⁴,
- uposażenia przysługującego w sędziemu w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego⁵.

Zatem w obecnym stanie prawnym ulga przysługuje również w sytuacji, gdy podatnik pobierał już świadczenie emerytalne, natomiast postanowił powrócić na rynek pracy i zawiesił świadczenie emerytalne.

Natomiast w brzmieniu zaproponowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od 1 stycznia 2023 r., zwolnienie będzie obejmowało wyłącznie te osoby, które mimo nabycia uprawnienia do świadczenia nigdy nie pobierały świadczenia emerytalnego. Zatem po zmianie z omawianego zwolnienia nie skorzystają osoby, które powróciły na rynek pracy „z emerytury (renty)”, również korzystające ze zwolnienia w 2022 r.

Realizując z kolei postulat Związku Nauczycielstwa Polskiego, projekt przewiduje zmianę art. 21 ust. 1 pkt 38 ustawy PIT.

Na jego podstawie wolne od podatku dochodowego są świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3000 zł.

Na skutek realizacji tego postulatu zwolnieniem objęte zostaną ww. świadczenia otrzymywane również przez osoby uzyskujące nauczycielskie świadczenia kompensacyjne.

Zmiany o charakterze porządkowym

Art. 6 ust 8 ustawy PIT

Doprecyzowano brzmienie art. 6 ust 8 ustawy PIT. W celu wyeliminowania wątpliwości wyraźnie wskazano, że preferencyjny sposób opodatkowania dochodów małżonków oraz osób samotnie wychowujących dzieci nie dotyczy sytuacji, w której chociażby jeden z małżonków, osoba samotnie wychowująca dziecko lub jej dziecko, stosują m. in. przepisy ustawy o ryczałcie w zakresie opodatkowania w formie karty podatkowej, jeżeli byli obowiązani do zapłaty w roku podatkowym podatku w tej formie. Preferencyjne sposoby opodatkowania nie znajdą zastosowania także w przypadku, gdy jeden z małżonków, osoba samotnie wychowująca dziecko lub jej dziecko będą stosowały ustawę o ryczałcie w zakresie,

⁴ Świadczenia podlegające opodatkowaniu 20% zryczałtowanym podatkiem dochodowym, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy PIT.

⁵ Uposażenia przysługujące w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinne, o których mowa ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z późn. zm.).

np. przychodów z opłat otrzymywanych w związku z pełnionymi funkcjami o charakterze duszpasterskim.”.

Możliwość rezygnacji podatnika ze stosowania podwyższonych miesięcznych zryczałtowanych pracowniczych kosztów uzyskania przychodów – nowe brzmienie art. 32 ust. 6 ustawy PIT

W obecnym stanie prawnym pracownik mógł złożyć wniosek o obliczanie zaliczek bez stosowania miesięcznych kosztów uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy PIT (dotychczasowe brzmienie ust. 1f w art. 32 ustawy PIT). Zatem podatnik był na tej podstawie uprawniony do rezygnacji z korzystania z podstawowych miesięcznych kosztów uzyskania przychodów wynoszących 250 zł. Projektowana zmiana proponuje objęcie taką możliwością również kosztów określonych dla pracowników zamiejscowych, dojeżdżających do pracy z innej miejscowości (art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy PIT). Koszty te wynoszą miesięcznie 300 zł.

Przepisy dotyczące oświadczeń składanych przez podatników płatnikom podatku dochodowego – wprowadzany art. 31a ustawy PIT

Projektowana ustawa porządkuje przepisy dotyczące oświadczeń składanych przez podatników płatnikom podatku dochodowego (np. pracodawcom, zleceniodawcom, organom rentowym) – dodawany art. 31a w ustawie PIT.

Przepisy dotyczące tej materii nowelizacja nie tylko umieszcza w jednym miejscu, ale również ujednolica zasady składania wniosków/oświadczeń oraz uwzględniania ich przez płatników podatku dochodowego.

Z dodane artykułu wynikać będzie, że podatnik oświadczenia i wnioski mające wpływ na obliczenie zaliczki ma składać płatnikowi na piśmie.

Płatnik będzie natomiast obowiązany przed pierwszą wypłatą poinformować nowozatrudnionego podatnika o możliwości złożenia oświadczeń i wniosków mających wpływ na obliczenie zaliczki.

Nowe regulacje zobowiązują podatników do wycofania, albo zmiany uprzednio złożonych oświadczeń lub wniosków, jeżeli uległy zmianie okoliczności mające wpływ na obliczenie przez płatnika zaliczki na podatek. Jeżeli podatnik zmieni uprzednio złożone oświadczenie lub wniosek nie będzie obowiązany do wycofania poprzednio złożonych, bowiem nowy wniosek, czy oświadczenie zastąpi poprzednio złożone dokumenty.

Tak jak obecnie, również z porządkowanych regulacji wynika, że jeżeli podatnikłoży płatnikowi oświadczenie lub wniosek mające wpływ na obliczanie zaliczki, to płatnik uwzględnia to oświadczenie lub ten wniosek, co do zasady, najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym je otrzymał. Jedynie w przypadku płatnika, jakim jest organ rentowy określany jest dłuższy dwumiesięczny okres, po upływie którego organ rentowy ma obowiązek uwzględnić oświadczenie/wniosek. Taki okres jest wprowadzany na

wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który podkreślił, że jest on niezbędny z uwagi na dostosowanie systemów informatycznych.

Nowe regulacje przesądzają, że:

- oświadczenia i wnioski, co do zasady dotyczą również kolejnych lat podatkowych (zatem nie trzeba ich ponawiać każdego roku podatkowego),
- po ustaniu stosunku prawnego stanowiącego podstawę dokonywania przez płatnika świadczeń podatnikowi, płatnik nie uwzględnia oświadczeń i wniosków złożonych przez podatnika, ale z wyjątkiem wniosków, o których mowa w art. 32 ust. 6 i 10 (w brzmieniu zaproponowanym w projekcie) ustawy PIT.

Oznacza to, że płatnik po ustaniu stosunku prawnego łączącego go z podatnikiem będzie nadal stosował – przy obliczaniu zaliczek od świadczeń należnych z tego stosunku (np. wypłacając dodatkowe roczne wynagrodzenie) – wniosek podatnika o obliczanie zaliczek bez stosowania zwolnienia od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT (ulga dla młodych) lub miesięcznych kosztów uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 1 lub 3 ustawy PIT oraz wniosek o niestosowanie 50% kosztów uzyskania przychodów.

[Dostosowanie zryczałtowanej stawki podatkowej](#)

Ponadto projektowana ustawa zmniejsza stawkę zryczałtowanego podatku dochodowego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 5a ustawy PIT, z 17% do 12%. Dostosowuje w ten sposób zryczałtowany podatek dochodowy od tzw. „małych umów zlecenia” (przychodów nieprzekraczających 200 zł z tytułów działalności wykonywanej osobiście, o której nowa w art. 13 pkt 2 i 4-9 ustawy PIT) do najniższej stawki podatkowej obowiązującej w skali podatkowej.

[Przepisy doprecyzowujące w zakresie preferencji podatkowych w związku z odpłatnym zbyciem akcji nabytych w pierwszej ofercie publicznej \(IPO\)](#)

Do projektowanej ustawy wprowadzono również przepisy doprecyzowujące w zakresie preferencji podatkowych w związku z odpłatnym zbyciem akcji nabytych w pierwszej ofercie publicznej (IPO). Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy PIT, obecnie dochody te są zwolnione z opodatkowania, jeżeli odpłatne zbycie tych akcji nastąpiło po upływie trzech lat od dnia, w którym akcje te zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym albo wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu. Przy czym ze zwolnienia tego nie mogą skorzystać podatnicy, jeżeli oni (albo ich spadkodawcy) byli ze spółką podmiotami powiązanymi, w okresie dwóch lat poprzedzających dzień objęcia lub nabycia tych akcji przez podatnika (albo jego spadkodawcę).

Założeniem tej ulgi było, żeby podatnicy, którzy nabyli prawo do zwolnienia dochodów z odpłatnego zbycia akcji na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy PIT, w przypadku, gdy poniosą na takim zbyciu stratę ekonomiczną, mogli taką stratę rozliczać z innymi dochodami

z kapitałów pieniężnych osiągniętymi w roku podatkowym, które są opodatkowane na podstawie art. 30b ustawy PIT. W konsekwencji stratę taką będą mogli również rozliczać w latach następnych, na zasadach określonych w art. 9 ust. 3 ustawy PIT.

Dlatego też w art. 9 ust. 3a pkt 4 ustawy PIT znajduje się zastrzeżenie, co pozwala rozliczać straty z odpłatnego zbycia akcji nabytych na IPO, nawet w przypadku nabycia uprawnień do zwolnienia z opodatkowania tych dochodów na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy PIT.

Biorąc jednak pod uwagę, że rozwiązanie pozwalające na uwzględnianiu straty ekonomicznej, jako podstawy do zmniejszenia opodatkowania jest rozwiązaniem szczególnym, stanowiącym odstępstwo od zasady braku możliwości powstawania strat w związku z uzyskanymi przychodami, gdy dochód jest zwolniony z opodatkowania, zasadne jest wprowadzenie szczególnej regulacji w zakresie powstawania kosztu podatkowego.

W związku z tym w projektowanej ustawie w art. 22 dodany został ust. 1u, w którym jasno zostało określone, że jeżeli w związku z odpłatnym zbyciem akcji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy PIT, powstanie strata ekonomiczna, tj. nadwyżka wydatków poniesionych na ich objęcie lub nabycie nad przychodami z ich odpłatnego zbycia, to nadwyżka ta stanowi koszt uzyskania przychodów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy PIT w roku podatkowym. Koszt ten powstaje w roku, w którym nastąpiło odpłatne zbycie takich akcji.

W projektowanej ustawie dokonano uzupełnienia treści art. 23 ust. 3g w ustawie PIT, wskazując, że w przypadku odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych otrzymanych przez wspólnika spółki niebędącej osobą prawną w związku z likwidacją takiej spółki, wystąpienia wspólnika z takiej spółki lub zmniejszenia udziału kapitałowego w takiej spółce, kosztem uzyskania przychodów, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 38a ustawy PIT są wydatki poniesione na ich nabycie lub objęcie niezaliczone w jakiegokolwiek formie do kosztów uzyskania przychodów przez wspólnika lub spółkę niebędącą osobą prawną. W takim przypadku do kosztów tych stosuje się odpowiednio przepis art. 22 ust. 8a ustawy PIT.

Obowiązujący przepis art. 23 ust. 3g ustawy PIT, jest przepisem szczególnym określającym co należy rozumieć przez wydatki, określone w art. 23 ust. 1 pkt 38 ustawy PIT, na objęcie lub nabycie udziałów (akcji), papierów wartościowych, tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych oraz pochodnych instrumentów finansowych, gdy zostały one nabyte przez podatnika w związku z likwidacją spółki niebędącej osobą prawną, wystąpienia z takiej spółki lub zmniejszeniem udziału kapitałowego w takiej spółce. Wydatki określone w tym przepisie stanowią koszt uzyskania przychodów do ustalania dochodów do opodatkowania. Przepisy art. 30b ust. 2 dotyczące zasad obliczania dochodu z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) i papierów wartościowych wprost się do odwołują do art. 23 ust. 1 pkt 38 ustawy PIT. Jednak hipoteza pkt 38 w art. 23 ust. 1 odwołuje się wyłącznie do wydatków na nabycie lub objęcie udziałów (akcji), papierów wartościowych oraz tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych. Natomiast zasada ustalania kosztów z odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych określona została w art. 23 ust. 1 pkt 38a ustawy PIT.

Dlatego też przepis art. 23 ust. 3g ustawy PIT należało uzupełnić przez wskazanie, że stosuje się go także do określania wydatków, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 38a ustawy PIT, co będzie miało miejsce przy obliczaniu dochodu z odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych.

W projektowanej ustawie dodany został ust. 8dd w art. 24 ustawy PIT, który wprowadza przepis pozwalający wartość emisyjną udziałów (akcji), otrzymanych przez wspólnika spółki niebędącej osobą prawną w związku z połączeniem tej spółki, dla celów określenia przychodów, o którym mowa w art. 24 ust. 5 pkt 7a ustawy PIT, pomniejszyć o tzw. zyski zatrzymane w spółce niebędącej osobą prawną. Zyski te były już opodatkowane podatkiem dochodowym u tego wspólnika. Tak więc, w dodanym do art. 24 ust. 8dd określono, że w przypadku połączenia spółki niebędącej osobą prawną, o którym mowa w ust. 5 pkt 7a ustawy PIT wartość emisyjną udziałów (akcji) spółki przejmującej lub nowo zawiązanej, pomniejsza się o uzyskaną przez podatnika nadwyżkę przychodów nad kosztami ich uzyskania z tytułu udziału w spółce niebędącej osobą prawną, obliczoną zgodnie z art. 8 ustawy PIT oraz powiększa o wypłaty dokonane z tytułu udziału w spółce niebędącej osobą prawną i o wydatki niestanowiące kosztów uzyskania przychodów z tytułu udziału w tej spółce.

Umożliwienie zdefiniowanej grupie podatników przekazywania kwot w wysokości 1% podatku należnego organizacji pożytku publicznego na podstawie wniosku za poprzedni rok podatkowy – zmiany w art. 45c ustawy PIT

Projektowana zmiana ustawy PIT ma na celu umieszczenie na stałe w ustawie PIT przepisów dotyczących sposobu postępowania w sytuacji, gdy podatnik, któremu organ rentowy przekazał roczne obliczenie podatku, z którego wynika podatek należny na podstawie art. 34 ust. 9 ustawy PIT, nie złożył wniosku, o którym mowa w art. 45c ust. 3a ustawy PIT, tj. wniosku w postaci wskazania przez niego, w oświadczeniu sporządzonym według określonego wzoru jednej organizacji pożytku publicznego (OPP) poprzez podanie jej numeru wpisu do KRS.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, uregulowanie przedmiotowej materii zawarte jest w art. 52va ustawy PIT, a zatem w Rozdziale 10. ustawy PIT, w którym znajdują się przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe. W związku z tym, w celu uczynienia ze wskazanych przepisów zasady ogólnej, proponuje się przeniesienie ich w odpowiednim zakresie do art. 45c ustawy PIT, poprzez dodanie ust. 3c–3e.

Wprowadzenie na stałe wskazanego mechanizmu jest reakcją na zauważalne korzyści z jego stosowania podczas dotychczasowego obowiązywania przepisów regulujących tę kwestię. Przyczyn dodania ust. 3d–3e do art. 45c ustawy PIT należy upatrywać przede wszystkim w ułatwieniach dla podatników, objętych przedmiotowym mechanizmem, które przejawiają się w szczególności poprzez brak konieczności corocznego wskazywania OPP w sytuacji, gdy wolą podatnika jest przekazanie kwoty w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego tej samej OPP.

Dodawany art. 45c ust. 3c ustawy PIT zakłada, że w sytuacji, o której mowa powyżej,

przekazanie kwoty w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku na rzecz OPP, która została wskazana przez podatnika, następuje na podstawie wniosku zawartego w złożonym zeznaniu, o którym mowa w art. 45c ust. 1 ustawy PIT, złożonej korekcie tego zeznania albo w złożonym oświadczeniu, o którym mowa w art. 45c ust. 3a ustawy PIT, za ubiegły rok podatkowy. Rozwiązanie to znajduje zastosowanie do momentu, w którym podatnik poczyni odpowiednie działania, skutkujące określeniem innej OPP niż wskazana uprzednio w celu przekazywania jej kwoty w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego albo cofnięciem zgody na przekazywanie 1% podatku należnego na rzecz jakiegokolwiek OPP.

W art. 45c ust. 3d ustawy PIT wskazano, że dla rozwiązania wprowadzanego w art. 45c ust. 3c, przekazanie środków następuje na podstawie wniosku, sporządzonego przez organ podatkowy za pośrednictwem portalu podatkowego. Stanowi to mechanizm analogiczny do tego, który znajduje zastosowanie obecnie. W związku z wykorzystaniem wdrożonego już w tym zakresie systemu, możliwe będzie zachowanie ciągłości oraz sprawne funkcjonowanie procesu przekazywania kwot w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego.

Dostrzegając konieczność uregulowania sposobu postępowania w sytuacji, w której podatnik objęty wprowadzonym mechanizmem, podjąłby decyzję o wycofaniu swojej zgody na przekazywanie wskazanej uprzednio OPP kwoty w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego, proponuje się wprowadzenie art. 45c ust. 3e ustawy PIT. Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem, podatnik ma możliwość wycofania zgody na przekazanie OPP kwoty 1% podatku należnego poprzez zawarcie informacji w tym zakresie w oświadczeniu, o którym mowa w art. 45c ust. 3a ustawy PIT. Od momentu wycofania zgody, zaprzestaje się stosowania mechanizmu wprowadzonego w art. 45c ust. 3c ustawy PIT, względem określonego podatnika.

Uchylenie mechanizmu przedłużenia poboru i wpłaty zaliczek na podatek dochodowy w trakcie 2022 r. – uchylenie art. 53a ustawy PIT

Projekt ustawy zakłada uchylenie od 1 lipca 2022 r. obowiązku nałożonego na płatników wyliczania w trakcie 2022 r. zaliczek również według zasad obowiązujących do końca 2021 r., czyli uchylenie tzw. mechanizmu rolowania zaliczek wdrożonego do systemu prawnego w drodze rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 2022 r. w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych – Dz. U. poz. 28. Mechanizm ten obecnie reguluje art. 53a ustawy PIT.

Uchylenie tego mechanizmu jest możliwe dzięki wprowadzeniu niższej stawki podatkowej oraz wprowadzeniu odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne. W niektórych sytuacjach zmiana ta natomiast wyeliminuje ryzyko dużych dopłat w rocznym rozliczeniu podatkowym.

B. Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (art. 2 projektu ustawy)

Obecnie art. 28 § 3 pkt 1 Ordynacji podatkowej upoważnia ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa, w relacji do kwoty pobranych podatków, oraz tryb pobrania wynagrodzenia. Powołany przepis upoważniający nie zawiera wytycznych, które dotyczyłyby kryteriów ustalania wynagrodzeń. Proponuje się uzupełnić treść przepisu art. 28 § 3 pkt 1 Ordynacji podatkowej o kryterium rodzaju pobranego podatku. Pozwoli to na zróżnicowanie wysokości wynagrodzenia z tytułu terminowego wpłacania podatków na rzecz budżetu państwa, w zależności od rodzaju pobranego podatku.

C. Zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 3 projektu ustawy)

Proponowane zmiany w zakresie art. 41 i art. 47 ustawy o ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych mają na celu doprecyzowanie zakresu danych przekazywanych przez płatników na imiennych raportach rozliczeniowych lub deklaracjach rozliczeniowych. W przepisach tych wskazuje się, że w dokumentach tych płatnik przekazuje m.in. informację o kwocie dopłaty stanowiącej różnicę między roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne a sumą składek na ubezpieczenie zdrowotne za poszczególne miesiące roku kalendarzowego albo roku składkowego w rozumieniu art. 81 ust. 2 ustawy o świadczeniach zdrowotnych. Proponowana zmiana zastępuje zwrot „informację o kwocie dopłaty stanowiącej różnicę” zwrotem „informację o kwocie różnicy”. Zmiana podyktowana jest zasadnością pozyskiwania przez ZUS dla celów weryfikacji wyliczenia rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne informacji o różnicy pomiędzy składkami opłaconymi za poszczególne miesiące, a wyliczoną składką roczną, w sytuacji gdy różnica ta będzie oznaczała niedopłatę składki albo jej nadpłatę.

D. Zmiany w ustawie o ryczałcie (art. 4 projektu ustawy)

W ustawie o ryczałcie proponuje się zmianę przepisów, które umożliwią odliczanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, płaconych przez prowadzących działalność gospodarczą, którzy nie obliczają z tego tytułu podatku dochodowego według skali podatkowej. Z możliwości tej skorzystają podatnicy opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych oraz kartę podatkową.

50% zapłaconych składek zdrowotnych będzie mogło być odliczane od przychodu w przypadku podatników opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, w tym także opłacany w trakcie roku podatkowego. Odliczeniu podlegać będą składki płacone w związku z działalnością opodatkowaną w tej formie.

Natomiast w przypadku osób opłacających podatek w formie karty podatkowej, odliczeniu podlegać będzie kwota stanowiąca 19% składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej w roku podatkowym w związku z prowadzoną działalnością opodatkowaną w tej formie.

E. Zmiany w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 5 projektu ustawy)

F. Zmiany w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (art. 6 projektu ustawy)

Wyrównanie spadku wpływów z 1% podatku należnego dla organizacji pożytku publicznego.

Celem dodawanej regulacji jest wprowadzenie do systemu podatkowego rozwiązania zabezpieczającego pułap środków przekazywanych na rzecz OPP z 1% podatku przekazywanego przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych w ramach ich rozliczenia rocznego.

Zadaniem realizowanym przez OPP jest prowadzenie działalności pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa. OPP zapewniają pomoc w szczególności na rzecz m.in. dzieci, nieuleczalnie chorych niepełnosprawnych, osób starszych, zwierząt, na rzecz osób w nagłej ciężkiej sytuacji życiowej, czy też na pomoc ubogim oraz zagrożonym patologią.

Charakter prowadzonej działalności wpływa na to, że OPP są chętnie wspierane przez podatników w formie 1% podatku przekazywanego w ramach rocznego rozliczenia podatkowego.

Według danych publikowanych na stronach rządowych⁶:

- w 2021 r. OPP otrzymały tytułem 1% PIT łącznie 972,7 mln zł z rozliczeń PIT za 2020 r.;
- w 2022 r. OPP otrzymają środki według „starych zasad” – tj. na podstawie rozliczenia podatku za 2021 r., na które jeszcze nie wpływa ustawa z 29 października 2021 r. Na obecnym etapie brak danych co do należnych kwot – podatnicy nie złożyli dotychczas rozliczeń za 2021 rok;
- przyjmując za podstawę zakładaną realizację dochodów z PIT wg ustawy budżetowej na 2022 r., zgodnie z projekcjami, w 2023 r. OPP powinny otrzymać środki z rozliczenia za 2022 r. w wysokości ok. 1 mld zł, tj. więcej niż w 2021 r.

W związku z wejściem w życie ustawy z 29 października 2021 r. obciążenia podatkowe części podatników mogą ulec zmniejszeniu w rozliczeniu rocznym za 2022 r. i kolejne lata, dla niektórych podatników może to także oznaczać brak możliwości zasilenia OPP 1% ich podatku. Oznacza to wyłączenie możliwości łatwego, a zaraz „bezkosztowego” wsparcia działalności społecznie użytecznej.

⁶ <https://www.podatki.gov.pl/wyjasnienia/1-podatku-opp-nie-straca-na-polskim-ladzie/>

Projektowane rozwiązanie zabezpieczające pułap środków przekazywanych OPP będzie polegało na tym, że w sytuacji, gdy łączna kwota środków przekazanych w ramach 1% podatku należnego w danym roku, będzie kwotowo niższa niż łączna kwota środków z 1% podatku przekazana w 2022 r., nastąpi wyrównanie tej różnicy. Przekazanie środków przysługujących poszczególnym OPP następuje proporcjonalnie do udziału kwoty przekazanej określonej OPP do łącznej kwoty przekazanej wszystkim OPP z 1% podatku należnego, wynikającego z rozliczenia za dany rok.

Zgodnie z dodawanym art. 27d ust. 1-3 ustawy o działalności pożytku publicznego, wyrównanie przysługuje OPP w sytuacji, gdy globalna wysokość środków przekazanych wszystkim OPP w ramach 1% podatku należnego w danym roku jest niższa od globalnej kwoty wpływów z 1% podatku należnego w 2022 r. Porównania łącznej kwoty przekazanej w ramach 1% podatku należnego w 2022 r. z łączną kwotą przekazaną z tego samego tytułu w danym roku, dokonuje się na dzień 31 lipca danego roku. Wyznaczenie konkretnej daty ma na celu zapewnienie porównywalności między poszczególnymi latami. Ponadto, określona data jest skorelowana z przekazywaniem przez naczelników urzędów skarbowych kwot, o których mowa w art. 45c ust.1 ustawy PIT oraz art. 21b ust. 1 ustawy o ryczałcie, o czym mowa w art. 45c ust.4 ustawy PIT oraz art. 21b ust. 4 ustawy o ryczałcie. Dodatkowo wprowadzany jest mechanizm, który umożliwia dokonanie wiarygodnego porównania kwot przekazanych na rzecz OPP w celu ustalenia prawa do wyrównania. Dla zapewnienia porównywalności obu kwot, wartość środków przekazanych w 2022r. podlega corocznej indeksacji, poczynając od 2024r., przy zastosowaniu wskaźnika średniookresowej dynamiki produktu krajowego brutto w cenach bieżących, o którym mowa w art. 38b pkt 3 ustawy o finansach publicznych⁷. W związku z wprowadzeniem mechanizmu wyrównania dla OPP, środki przekazane na ten cel pomniejszają dochody budżetu państwa z tytułu PIT.

Art. 27d ust. 4 określa w jaki sposób dokonywany jest podział przysługującego wyrównania na poszczególne OPP. Przede wszystkim, należy wskazać, że wyrównanie przysługuje OPP, które w danym roku otrzymały jakiegokolwiek środki w ramach 1% podatku należnego. Oznacza to wyłączenie z mechanizmu redystrybucji tych OPP, które nie otrzymały żadnych środków z 1% podatku należnego w danym roku. Natomiast kwota środków dla poszczególnych OPP wyznaczana jest w proporcji, w jakiej pozostaje udział kwoty przekazanej na rzecz wskazanej OPP w danym roku w łącznej kwocie środków przekazanych na wszystkie OPP. Przyjęty mechanizm redystrybucji kwoty wyrównania na poszczególne OPP ma na celu odzwierciedlenie oraz odwzorowanie wyborów dokonanych przez podatników w ramach przekazanego 1% podatku należnego w danym roku.

W celu zapewnienia sprawnego przekazania środków przysługujących poszczególnym OPP, w art. 27d ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego określony został ostateczny termin przekazania środków w ramach wyrównania. Zagwarantowano tym samym przekazanie środków OPP w ciągu dwóch miesięcy od 31 lipca, będącego dniem, na który dokonywane jest

⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535, 1773 i 1927).

porównanie łącznej kwoty przekazanej w ramach 1% podatku należnego w 2022 r. z łączną kwotą przekazaną z tego tytułu w danym roku. Ponadto, bezpośrednio określony został sposób ustalania kwoty wyrównania przysługującej danej OPP poprzez wskazanie na metodę zaokrąglania oraz ewentualne dodatkowe pomniejszenia.

W art. 27d ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego bezpośrednio wskazano co stanowi przeszkodę w przekazaniu wyrównania na rzecz danej OPP. Dzięki temu, zapewniony zostanie sprawiedliwy podział środków poprzez wyeliminowanie OPP, które zostały usunięte z właściwego wykazu, a zatem, którym nie przysługuje wyrównanie .

W art. 27d ust. 7 ustawy o działalności pożytku publicznego zawarta została delegacja ustawowa, umożliwiająca koordynację zadań związanych z przekazaniem kwot poszczególnym OPP w ramach przysługującego wyrównania, przez wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych podległy organ. Wprowadzone rozwiązanie nawiązuje do art. 45c ust. 8 ustawy PIT oraz art. 21b ust. 8 ustawy o ryczałcie. Centralizacja zadań w tym obszarze może bowiem pozytywnie wpłynąć na czas, w którym upoważnionym OPP przekazane zostaną środki w ramach przysługującego wyrównania.

G. Zmiany w ustawie o świadczeniach zdrowotnych (art. 7 projektu ustawy)

Zmiana doprecyzowująca w zakresie podlegania pod ubezpieczenie zdrowotne osób powołanych do pełnienia funkcji

Celem zmiany jest doprecyzowanie obowiązującego stanu prawnego w zakresie podstawy składki zdrowotnej osób powołanych do pełnienia funkcji i uzyskujących wynagrodzenie z tego tytułu.

Zgodnie z wprowadzonym ustawą z dnia 29 października 2021 r. art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie.

Obecne brzmienie zmienianego art. 81 ust. 8 pkt 11a ustawy o świadczeniach zdrowotnych także wskazuje, że to kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia otrzymywanego z tytułu powołania stanowi podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Prawodawca w momencie uchwalenia ww. przepisów prawa nie ograniczył wskazanej w nich kategorii „wynagrodzenia” do żadnych konkretnych źródeł przychodu, a zatem wszelkie przychody związane z pełnieniem funkcji na podstawie „aktu powołania” stanowią podstawę ustalenia składki zdrowotnej (*lege non distinguente*). Wynagrodzenie otrzymywane przez osoby powołane do pełnienia funkcji na podstawie aktu powołania należy odczytać w sposób szeroki, tj. jako wszelką formę przychodu przewidzianą przez przepisy prawa podatkowego jako podstawę ustalenia obowiązków daninowych. Celem doprecyzowania obowiązku podmiotu wypłacającego to wynagrodzenie w zakresie obliczania, pobierania z wynagrodzenia ubezpieczonego i odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne (zob.

art. 85 ust. 17a ustawy o świadczeniach zdrowotnych), uzasadnione jest wprowadzenie zmiany potwierdzającej powyższe wskazane konsekwencje obowiązujących regulacji art. 66 ust. 1 pkt 35a i art. 81 ust. 1 pkt 11a ustawy o świadczeniach zdrowotnych.

Jednocześnie w związku z pojawiającymi się wątpliwościami co do podlegania pod wskazany tytuł prokurentów proponuje się wprost wskazać, że katalog osób powołanych obejmuje także prokurentów. Prokura jako forma szczególna pełnomocnictwa jest ustanawiana, przy czym dochodzi do tego w drodze aktu powołania, o czym świadczy stosowanie przez prawodawcę wyrażenia „powołanie” w art. 208, art. 300⁵⁸ § 7, art. 300⁶⁴, art. 300⁷⁵, art. 371 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. 2020 poz. 1526, ze zm.; dalej jako „K.s.h.”). Powołanie prokurenta jest czynnością, która przynależy do zakresu wyrażenia „akt powołania”, a zatem na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych, prokurenci są objęci obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Mając jednak na uwadze wskazane powyżej wątpliwości, celem ich jednoznacznego rozstrzygnięcia, proponuje się doprecyzowanie przepisu.

Zmiana doprecyzująca w zakresie liczby miesięcy uwzględnianych dla określenia składki zdrowotnej (osób prowadzących działalność gospodarczą stosujących opodatkowanie na zasadach ogólnych)

Propozycja zmiany brzmienia art. 81 ust. 2b ustawy, który określa sposób ustalania minimalnej rocznej podstawy wymiaru składki, polega na zastąpieniu zwrotu „iloczyn liczby miesięcy w roku składkowym podlegania ubezpieczeniu” na „iloczyn liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w roku kalendarzowym ...”. Zmiana ta ma na celu usunięcie wątpliwości w zakresie ustalania liczby miesięcy podlegania dla celów określenia minimalnej rocznej podstawy wymiaru składki dla osób prowadzących działalność gospodarczą stosujących opodatkowanie na zasadach ogólnych. W stosunku do tej grupy, miesięczna podstawa wymiaru składki ustalana jest na podstawie dochodu z działalności uzyskiwanego w miesiącu poprzedzającym miesiąc, za który dokonywane jest rozliczenie. Dlatego też wprowadzona została instytucja roku składkowego obejmującego okres od lutego danego roku do stycznia roku następnego. Podstawą ustalenia składki za luty (płatnej w marcu) jest dochód ze stycznia. Zatem podstawą wymiaru składki za rok składkowy jest dochód osiągnięty w danym roku kalendarzowym. Tym samym, dla celów obliczania minimalnej wysokości rocznej podstawy wymiaru składki wymagany jest odnoszenie się do miesięcy roku kalendarzowego, a nie roku składkowego, bowiem realnie składki miesięczne są ustalane od dochodów jakie są uzyskiwane już od pierwszego miesiąca roku kalendarzowego, a nie do pierwszego miesiąca roku składkowego.

Zmiana w zakresie uwzględnienia zwolnień w miesięcznej składce zdrowotnej do ustalania rocznej składki zdrowotnej

Dodanie w art. 81 nowych przepisów, tj. ust. 2ba, 2ca, 2ea, 2fa i 2ga, polega na wprowadzeniu regulacji, zgodnie z którymi w odniesieniu do osób prowadzących działalność gospodarczą spełniających warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki zdrowotnej za dany

miesiąc, o którym mowa w art. 82 ust. 8–9b, przychody/dochody uzyskane w tych miesiącach nie będą uwzględniane w rocznych przychodach/dochodach przyjmowanych do ustalenia rocznej podstawy wymiaru składki. Obowiązujące przepisy wprowadziły instytucję rocznej podstawy wymiaru i rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne w odniesieniu do przedsiębiorców stosujących opodatkowanie na zasadach ogólnych (skala lub podatek liniowy) lub ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. W art. 81 ust. 2 (w odniesieniu do przedsiębiorców stosujących zasady ogólne) oraz art. 81 ust. 2e (w odniesieniu do przedsiębiorców na ryczałcie) wskazuje się że roczną podstawą wymiaru składki ustala się odpowiednio na podstawie dochodu za dany rok kalendarzowy albo w oparciu o osiągnięte w tym okresie przychody. Nieuwzględnienie w obowiązujących przepisach możliwości niewliczania do sumy dochodów/przychodów za dany rok przychodów/dochodów uzyskiwanych w miesiącach, w których ubezpieczony spełnia warunki do zwolnienia ze składki powoduje, że nieopłacona w miesiącu zwolnienia składka na ubezpieczenie zdrowotne byłaby pobierana po zakończeniu roku przy obliczaniu rocznej podstawy wymiaru składki w której ubezpieczony musiałby ujmować uzyskane przychody/dochody za cały rok. Taka sytuacja powoduje, że obowiązujące regulacje dotyczące miesięcznego zwolnienia ze składki byłyby przepisami częściowo martwymi.

Regulowane w art. 82 ust. 8-9b zwolnienia ze składki dotyczą osób prowadzących pozarolniczą działalność, które:

- mają ustalone prawo do emerytury lub renty w wysokości nie wyższej niż minimalne wynagrodzenia i uzyskują dodatkowe przychody z działalności w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury (art. 82 ust. 8);
- mają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności i uzyskują przychody z działalności w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury (art. 82 ust. 9);
- pobierają zasiłek macierzyński, który nie przekracza miesięcznie kwoty świadczenia rodzicielskiego (art. 82 ust. 9a);
- uzyskują przychody z działalności opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem dochodowym, które nie przekraczają miesięcznie 50% minimalnego wynagrodzenia jeśli dodatkowo pozostają w stosunku pracy, a podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tego tytułu nie przekracza kwoty minimalnego wynagrodzenia (art. 82 ust. 9b).

Mając na uwadze, że w odniesieniu do instytucji rocznej podstawy wymiaru składki obowiązują przepisy określające sposób jej ustalenia w oparciu o liczbę miesięcy podlegania ubezpieczeniu w danym roku (art. 81 ust. 2b i ust. 2e), proponowane zmiany wprowadzają również zasadę nieuwzględniania w liczbie miesięcy na podstawie, których ustalana jest

roczna podstawa wymiaru składki, miesięcy w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacenia składki w danym miesiącu.

Zmiana doprecyzowująca w zakresie minimalnej podstawy miesięcznej składki zdrowotnej

Doprecyzowano brzmienie art. 81 ust. 2d poprzez odniesienie się do kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego zamiast pierwszego stycznia danego roku.

Zmiana doprecyzowująca w zakresie rozliczania rocznej składki zdrowotnej przez osoby prowadzące działalność gospodarczą i stosujące opodatkowanie na zasadach ogólnych

Proponuje się dodanie w art. 81 nowych ustępów 2ja, 2ka, 2kb oraz zmianę brzmienia ust. 2l. Wprowadzenie przepisów nakładających obowiązek dokonania dopłaty składki oraz określających sposób jej rozliczenia przez osoby, o których mowa w art. 81 ust. 2, tj. prowadzące działalność gospodarczą i rozliczające podatek dochodowy na zasadach ogólnych.

Wprowadzane rozwiązania są analogiczne do już obowiązujących przepisów, a dotyczących osób prowadzących działalność i stosujących opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

W przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą i stosujących opodatkowanie na zasadach ogólnych, dla których roczną podstawą wymiaru składki jest dochód za dany rok kalendarzowy możliwa jest bowiem sytuacja, w której suma opłaconych za poszczególne miesiące składek będzie niższa niż składka obliczona od rocznej podstawy jej wymiaru. Wynika to z przyjętej zasady, że składki miesięczne są opłacane za dany miesiąc na podstawie dochodu z miesiąca poprzedzającego miesiąc, za który rozliczana jest składka. W sytuacjach, gdy osoba prowadząca działalność stosująca opodatkowanie na zasadach ogólnych zakończy ją w trakcie roku, wówczas za ostatni miesiąc podlegania ubezpieczeniu opłaci składkę od dochodu uzyskanego za miesiąc poprzedni. Oznacza to, że od dochodu za ostatni miesiąc podlegania ubezpieczeniu składka na ubezpieczenie zdrowotne nie zostanie naliczona i odprowadzona w ramach rozliczeń miesięcznych. Tym samym, suma opłaconych za poszczególne miesiące składek będzie niższa od składki rocznej ustalonej od całości dochodów za dany rok kalendarzowy.

Dlatego też koniecznym jest dodanie przepisów, wskazujących że w takich przypadkach ubezpieczony po zakończeniu roku, za miesiąc, w którym upływa termin do złożenia zeznania podatkowego, dokonuje dopłaty należnej składki wynikającej z różnicy pomiędzy składkami opłaconymi miesięcznie, a składką roczną.

Zmiana w zakresie terminu składania korekty dokumentów rozliczeniowych

Zmiana brzmienia ust. 2y w art. 81 dotyczy terminu w jakim płatnik może składać korektę dokumentów rozliczeniowych. Przepis ten reguluje termin korygowania podstaw wymiaru i wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne w miesięcznych dokumentach rozliczeniowych. W obecnym brzmieniu przepisu wskazuje się, że korekty te mogą być

przekazywane nie później niż do końca drugiego miesiąca licząc od upływu terminu na złożenie zeznania podatkowego. W rezultacie zwrot nadpłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne, który wynika z rozliczenia rocznego mógłby być zrealizowany po upływie terminu na złożenie korekt dokumentów rozliczeniowych.

Proponowana zmiana umożliwia obsługę wniosku o zwrot nadpłaty bezpośrednio po jego złożeniu i przyspiesza zwrot środków przedsiębiorcy. Dlatego proponuje się zmianę brzmienia art. 81 ust. 2y, poprzez wskazanie, że korekta podstawy wymiaru składek i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne za poszczególne miesiące danego roku kalendarzowego może być składana do ZUS do dnia przekazania wniosku o zwrot nadpłaty składki, a jedynie w przypadku jego nie przekazania nie później niż do końca drugiego miesiąca, licząc od upływu terminu do złożenia zeznania podatkowego.

Zmiana w zakresie obniżenia podstawy wymiaru składki zdrowotnej dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą

Przedmiotowa zmiana zakłada obniżenie podstawy wymiaru składki zdrowotnej dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą do 75% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Powyższa zmiana ma na celu zrównanie wysokości obciążenia składką zdrowotną osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą osiągającymi najniższe przychody przy jednoczesnym zachowaniu uproszczonego mechanizmu rozliczeń. Obecnie dla osób współpracujących podstawa wymiaru składki wynosi zawsze 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa powyżej, natomiast u osoby prowadzącej działalność gospodarczą uzależniona jest od osiąganego dochodu (przychodu). Obniżenie podstawy zniweluje różnicę w oskładkowaniu ww. osób w miesiącach w których osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą osiągają niższe dochody, a jednocześnie pozwoli uniknąć rozbudowanego mechanizmu rozliczenia i poboru składki. Szacuje się, że obniżenie podstawy wymiaru składki spowoduje obniżenie przychodów Narodowego Funduszu Zdrowia o kwotę ok. 63 mln zł. Przewiduje się, iż nowe rozwiązanie wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2022 r. By uniknąć wstecznego korygowania wysokości pobranej składki przewiduje się w przepisie przejściowym określić, iż nowa podstawa wymiaru składki dotyczyć będzie okresu od 1 lipca do 31 grudnia 2022 r.

Zmiana w zakresie rozliczania składki rocznej

Zmiana brzmienia art. 81 ust. 2zb polega na zmianie miesiąca, do którego Zakład Ubezpieczeń Społecznych przypisuje różnicę powstałą z rozliczenia rocznego w przypadku stwierdzenia rozbieżności po upływie terminu do którego płatnik składek ma obowiązek korygować podstawę wymiaru lub składkę zdrowotną.

Zmiana w zakresie zasad opłacania składki zdrowotnej przez twórców i artystów (podstawa

składki, zbieg tytułów)

Projekt dookreśla również zasady opłacania składki zdrowotnej przez twórców i artystów. W obowiązującym stanie prawnym ta grupa społeczna podlega regulacji art. 81 ust. 2za ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, w myśl którego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pozostałych osób prowadzących działalność pozarolniczą wymienionych w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, innych niż wskazane w art. 81 ust. 2, 2e i 2z ustawy o świadczeniach zdrowotnych, osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą oraz osobami, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Proponowany w art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ust. 2zaa jednoznacznie określi, że twórcy i artyści, którzy oprócz działalności twórczej i artystycznej prowadzą dodatkową działalność gospodarczą (inną niż twórcza lub artystyczna), podlegać będą zasadom ogólnym wyznaczającym sposób określenia wysokości składki zdrowotnej (tj. art. 81 ust. 2 i 2e), przy czym grupa ta zostanie objęta także sumowaniem otrzymywanych dochodów na cele ustalenia wysokości składki zdrowotnej, tj. zostaną objęte regulacją art. 82 ust. 2a i 2b tej ustawy.

Mając na uwadze, iż dla celów rozliczenia podatku dochodowego, twórca lub artysta, który oprócz działalności twórczej lub artystycznej prowadzi dodatkową działalność gospodarczą, nie rozróżnia z jakiej formy prowadzonej działalności pochodzi konkretny przychód/dochód, zasadnym jest by był on obciążony tylko jedną składką zdrowotną od sumy uzyskiwanych dochodów. W tej sytuacji przychód/dochód z prowadzonej działalności artystycznej będzie się wliczał również do podstawy wymiaru składki zdrowotnej określonej przepisami art. 81 ust. 2 lub 81 ust. 2e ustawy z o świadczeniach zdrowotnych i podlegał sumowaniu z pozostałymi dochodami osiągniętymi w danej formie podatkowej zgodnie z art. 82 ust. 2a i 2b tej ustawy. Natomiast twórca lub artysta, który prowadzi wyłącznie działalność twórczą lub artystyczną (i nie prowadzi oprócz niej innej działalności gospodarczej) będzie nadal podlegał obowiązkowi odprowadzenia składki zdrowotnej od zryczałtowanej podstawy, odpowiadającej przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw, o którym mowa powyżej.

Zmiana doprecyzowująca w zakresie zwolnienia ze składki zdrowotnej minimalnych przychodów z działalności opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem dochodowym oraz zmiana w zakresie katalogu rodzajów działalności gospodarczej, które podlegają składce zdrowotnej

Celem zmiany jest doprecyzowanie obowiązującego stanu prawnego w zakresie stosowania zwolnienia ze składki zdrowotnej dla osób uzyskujących przychody z działalności

opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem dochodowym, które nie przekraczają miesięcznie 50% minimalnego wynagrodzenia jeśli dodatkowo pozostają w stosunku pracy, a podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tego tytułu nie przekracza kwoty minimalnego wynagrodzenia. Po wprowadzeniu do ustawy o świadczeniach zdrowotnych instytucji miesięcznej oraz rocznej składki zdrowotnej konieczne jest doprecyzowanie, że na potrzeby wyliczeń nowego zwolnienia należy przyjąć miesięczną podstawę wymiaru składki zdrowotnej.

Ponadto w przepisie tym dookreśla się zasady podlegania pod ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, osiągających przychody, które dla celów podatkowych nie są traktowane jako przychody z działalności gospodarczej – tj. osób u których składka odprowadzana jest od zryczałtowanej kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku.

Z katalogu rodzajów działalności które podlegają oskładkowaniu od zryczałtowanej kwoty proponuje się wyłączyć działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki cywilnej oraz działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki partnerskiej, mając na uwadze, że przychód osiągany z tej działalności dla celów podatkowych traktowany jest jako przychód z działalności gospodarczej, zatem przepisy te pozostają martwe, gdyż osoby podlegają oskładkowaniu zgodnie z zasadami z art. 82 ust. 2 - 2b – tzn. ich dochód albo przychód podlega sumowaniu w ramach danej formy opodatkowania. Pozostawia się rodzaje działalności w formie spółek, w których osiąga się przychody, które dla celów podatkowych nie są traktowane jako przychody z działalności gospodarczej (jednoosobową spółkę z o.o., spółkę komandytowa oraz spółkę jawną będącą podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych). Ponadto dodaje się nowe rodzaje działalności - działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza, działalność gospodarczą prowadzoną w formie prostej spółki akcyjnej przez akcjonariusza wnoszącego do spółki wkład, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług oraz wykonywanie działalności twórczej lub artystycznej przez osoby, o których mowa w art. 81 ust. 2za. Działalność w formie ww. spółek zbliżona jest bowiem charakterem oraz obowiązkami ciążącymi na komplementariuszu albo akcjonariuszu do działalności prowadzonej w formie spółki komandytowej. Wspólnik ten podobnie podlega także ubezpieczeniom społecznym.

Zmiana w zakresie składki zdrowotnej dla osoby zaliczonej do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności

W związku z wprowadzeniem przez ustawę z 29 października 2021 r. rozróżnienia na miesięczną i roczną składkę zdrowotną, a także mając na uwadze zmiany dotyczące możliwości odliczenia składki zdrowotnej od przychodu w przypadku podatników rozliczających się na zasadach innych niż z zastosowaniem skali podatkowej, konieczne jest doprecyzowanie regulacji art. 82 ust. 10 ustawy o świadczeniach zdrowotnych, która pozwala przedsiębiorcom

będącym jednocześnie osobami z niepełnosprawnościami (umiarkowanymi lub znacznymi) na obniżenie składki zdrowotnej w relacji do zaliczki na podatek dochody od osób fizycznych.

Proponowana zmiana doprecyzowuje krąg adresatów powyższego mechanizmu obniżania składki zdrowotnej. Będą nimi osoby, które spełniają łącznie następujące warunki:

- a) są to osoby z niepełnosprawnościami (ze znacznym lub umiarkowanym stopniem),
- b) prowadzące działalność pozarolniczą,
- c) objęte jedynie tytułem do ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c albo pkt 1a ustawy o świadczeniach zdrowotnych,
- d) rozliczające podatek dochodowy od osób fizycznych w oparciu o skalę podatkową, tj. na zasadach określonych w art. 27 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W przypadku miesięcznej składki zdrowotnej proponowana zmiana wyklucza wątpliwości dotyczące zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, do której będzie możliwe obniżenie składki; celem uproszczenia sposobu obliczania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki zdrowotnej proponuje się, aby punktem odniesienia była zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych należna za ten sam miesiąc, co obniżana składka zdrowotna.

Jednocześnie zaznaczyć należy, iż część osób ze wskazanej grupy, która spełniać będzie wymogi określone w art. 82 ust. 9 ustawy o świadczeniach (osiąganie przychodu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub opłacanie podatku dochodowego w formie karty podatkowej), nadal pozostanie zwolniona z opłacania składki zdrowotnej.

Zmiana doprecyzująca w zakresie mechanizmu obniżania składki zdrowotnej do 0 zł

Celem zmiany jest doprecyzowanie obowiązującego stanu prawnego w zakresie stosowania możliwości ustalenia składki zdrowotnej w wysokości 0 zł w przypadku nieobliczania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych:

W projekcie proponuje się także zmianę doprecyzującą art. 83 w związku z pojawiającymi się interpretacjami rozszerzającymi te przepisy na osoby spoza kręgu osób wymienionych w ust. 1. Poprzez zmianę, precyzyjnie wskazano - co wynika już z systematyki przepisu - że ust. 2 i 3 przedmiotowego artykułu odnoszą się wyłącznie do płatników wymienionych w ust. 1 tego przepisu prawa w drodze odesłania wewnątrzsystemowego do art. 85 ust. 1-13.

H. Zmiany w ustawie z 29 października 2021 r. (art. 8 projektu ustawy)

W ramach zmian podatkowych przewidzianych w ustawie z 29 października 2021 r. prowadzono rozwiązanie polegające na obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych, podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ewidencji przychodów, ewidencji/wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (uproszczonych ewidencji podatkowych) w formie elektronicznej i przesyłania ich w takiej formie do urzędu skarbowego.

Projekt zmienia datę wejścia w życie regulacji dotyczących prowadzenia przy użyciu programów komputerowych ewidencji podatkowych, a także obowiązku ich przesyłania w formie ustrukturyzowanej do urzędu skarbowego.

Proponowana zmiana pozwoli podatnikom lepiej przygotować się do elektronizacji ewidencji księgowych.

Proponuje się stopniowe dojście do docelowego modelu.

Najwięksi podatnicy CIT, których przychody za poprzedni rok podatkowy przekroczą kwotę 50 mln euro, będą obowiązani prowadzić księgi rachunkowe przy użyciu programów komputerowych w roku podatkowym rozpoczynającym się po dniu 31 grudnia 2023 r. i począwszy od tego roku podatkowego będą obowiązani do przesyłania tych ksiąg w formie ustrukturyzowanej.

W przypadku podmiotów, które są obowiązane przysłać ewidencje, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy VAT, zgodnie z art. 109 ust. 3b tej ustawy, obowiązek taki będzie obowiązywał od 2025 r., natomiast pozostałych podmiotów obejmie od 2026 r.

Na gruncie przepisów o podatku PIT, podmioty będą prowadzić ewidencje podatkowe przy użyciu programów komputerowych i przysłać te ewidencje w formie elektronicznej począwszy od roku 2025, z tym że obowiązek ten obejmie te podmioty, które są obowiązane przysłać ewidencje, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy VAT, zgodnie z art. 109 ust. 3b tej ustawy. Pozostałe podmioty będą obowiązane przysłać po raz pierwszy ewidencje podatkowe od roku 2026.

Ponadto 1 stycznia 2022 r. weszły w życie przepisy o tzw. „abolicji podatkowej”.

Przepisy te przewidują możliwość opodatkowania przejściowym ryczałtem od dochodów, dochodów które podlegają w Polsce opodatkowaniu podatkiem dochodowym, lecz nie zostały przez podatnika lub przez płatnika zadeklarowane w całości lub w części do opodatkowania tym podatkiem. Zgodnie z treścią wprowadzonych przepisów stawka przejściowego ryczałtu od dochodów ustalona została na poziomie 8% podstawy opodatkowania, a więc generalnie na poziomie niższym, niż stawka podatku dochodowego obowiązująca podatników podatku CIT i podatników podatku PIT.

W związku z treścią tych przepisów Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej skierował do Trybunału Konstytucyjnego, w trybie kontroli następczej, wnioski o zbadanie ich zgodności z Konstytucją RP, zarzucając im w szczególności:

- naruszenie zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 w związku z art. 217 Konstytucji),
- naruszenie zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji),
- naruszenia zasady powszechności i równości opodatkowania (art. 84 Konstytucji).

Ponadto w swoim wniosku Prezydent RP podniósł zarzut naruszenia art. 1 i art. 2 Konstytucji, wskazując, iż ustawodawca określając podmioty, które mogą skorzystać z przejściowego ryczaftu od dochodów nie wyłączył osób pełniących funkcje publiczne (funkcje z którymi wiążą się uprawnienia decyzyjne). Tymczasem w ocenie Prezydenta RP zakres praw i obowiązków osób pełniących funkcje publiczne uwzględniać musi wartości, jakim mają służyć instytucje władzy publicznej oraz zasadę sprawiedliwości społecznej. W przekonaniu Prezydenta RP budowanie autorytetu państwa i zaufania obywateli do jego organów wymaga tworzenia prawa w sposób wykluczający akceptację naruszających porządek prawny działań osób pełniących funkcje publiczne. Obejmuje to także zachowania polegające na uzyskiwaniu, w sposób niezgodny z prawem, korzyści majątkowych.

Uwzględniając przedstawioną przez Prezydenta RP argumentację oraz po ponownej analizie treści art. 27-49 ustawy z dnia 29 października 2021 r. proponuje się uchylenie tych przepisów oraz przepisu art. 82 wskazanej ustawy, określającego zakres ich stosowania.

DODATKOWE INFORMACJE

Wpływ ustawy na działalność gospodarczą przedsiębiorców

Projekt ustawy odnosi się do kwestii działalności gospodarczej przedsiębiorców, zastosowanie do niego znajduje zatem art. 66 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2020 r. poz. 162, z późn. zm.). W projekcie przewidziane są rozwiązania korzystne dla przedsiębiorców. Wśród tych zmian wskazać można chociażby zmiany w skali podatkowej, możliwość częściowego rozliczenia zapłaconej składki zdrowotnej czy odroczenie terminu prowadzenia w formie elektronicznej i przesyłania do urzędu skarbowego ewidencji podatkowych. Zmiany te poprzez podatkowe wsparcie przedsiębiorców ułatwią prowadzenie działalności gospodarczej.

Wprowadzenie jakichkolwiek zmian w tym zakresie wymaga ich nowelizacji. Osiągnięcie zamierzonych celów niemożliwe jest zatem drogą inną niż ustawowa.

Wpływ na MŚP

Tym samym projekt ustawy oddziałuje na sektor MŚP pozytywnie.

Pozostałe

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi

Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Ministerstwo Zdrowia Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Szatański Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, (22) 694-3326, e-mail: Jaroslaw.Szatanski@mf.gov.pl	Data sporządzenia 23 marca 2022 r. Źródło: Decyzja Prezesa Rady Ministrów Nr w wykazie prac UD347
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Wysokość obciążeń podatkowych.
2. Brak odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.
3. Niezadawalająca korzyść z systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. na etapie poboru zaliczek.
4. Wysokość wsparcia osób samotnie wychowujących dzieci w stosunku do oczekiwań społecznych.
5. Wysokość podatku od tzw. małych umów cywilnoprawnych (do 200 zł).
6. Opodatkowanie zasiłku macierzyńskiego.
7. Spadek wpływów z 1% podatku należnego dla organizacji pożytku publicznego (OPP) w skutek obniżki podatków.
8. Przekazywanie kwot w wysokości 1% podatku należnego OPP na podstawie wniosku za poprzedni rok podatkowy w stosunku do określonej grupy podatników.
9. Konieczność przesyłania JPK w podatkach dochodowych już od 2023 r.
10. Nieproporcjonalna wysokość składki zdrowotnej osób współpracujących oraz wątpliwości interpretacyjne w zakresie nowych przepisów o składce zdrowotnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ad. 1. Wysokość klina podatkowego i jego progresywność

Cel ten jest realizowany poprzez wprowadzenie zmian polegających na:

- obniżeniu z 17% do 12% stawki podatku w pierwszym przedziale skali podatkowej przy jednoczesnej likwidacji tzw. preferencji dla klasy średniej.

Ad. 2. Brak odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z założeniami systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. prawo do odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne zostało zlikwidowane z 1 stycznia 2022 r. (w odniesieniu do dochodów uzyskanych od tego dnia). Brak tego odliczenia dla części podatników został równoważony podwyższeniem kwoty wolnej od podatku do 30 000 zł oraz progu dochodów w skali podatkowej do 120 000 zł, a także nowym odliczeniem od dochodu, tzw. ulgą dla klasy średniej. Przy czym z uwagi na odmienne zasady opodatkowania dotyczące poszczególnych źródeł przychodów oraz specyfikę niektórych grup zawodowych (np. nauczycieli, służb mundurowych, pracowników naukowych), nie w każdym przypadku brak odliczenia składki na ubezpieczenia społeczne został zrównoważony w pełnym stopniu. Niniejszy projekt to zmienia. Oprócz zmian, o których mowa w pkt 1, projekt przewiduje uchylenie ulgi dla klasy średniej i zastąpienie jej możliwością odliczenia od dochodu – na zasadach określonych w ustawie - składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się podatkiem liniowym, ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych lub kartą podatkową. Zmiana ta powinna przynieść efekt w postaci zwiększenia liczby podatników, dla których rozwiązania systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. będą korzystne lub neutralne.

Ad. 3. Zwiększenie korzyści na etapie poboru zaliczek

Projekt przewiduje zmianę zasad, na jakich płatnicy uwzględniają kwotę zmniejszającą podatek w trakcie roku. Chodzi o kwotę zmniejszającą podatek, która występuje w skali podatkowej (obecnie 5 100 zł, po zmianie 3 600 zł), i która w praktyce generuje kwotę wolną od podatku (30 000 zł). Dzięki tej kwocie roczne dochody podatnika (na skali) nieprzekraczające kwoty 30 000 zł nie rodzą obowiązku zapłaty podatku ($30\,000\text{ zł} \times 12\% - 3\,600\text{ zł} = 0\text{ zł}$). Aktualnie, wybrani płatnicy (np. organy rentowe, zakłady pracy), którzy obliczają i pobierają zaliczki na podatek od dokonywanych wypłat, mogą zmniejszać obliczoną zaliczkę o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, czyli o 425 zł ($1/12 \times 5\,100\text{ zł}$), po zmianie będzie to 300 zł ($1/12 \times 3\,600\text{ zł}$). Zmniejszenie to płatnicy stosują z mocy ustawy (np. organy rentowe) lub na wniosek podatnika (np. zakłady pracy). Przy czym, zmniejszenie to może stosować tylko jeden płatnik albo bezpośrednio podatnik, który sam oblicza zaliczki na podatek. Zasada ta obowiązuje niezależnie od wysokości przychodów uzyskiwanych od danego płatnika, liczby płatników oraz łączenia pracy zarobkowej z pobieraniem emerytury lub renty.

Projekt zmienia tę zasadę, w taki sposób, aby podatnik miał prawo upoważnić maksymalnie 3 płatników (w tym zleceniodawców) do stosowania odliczenia w wysokości 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, wskazując jednocześnie kwotę do odliczenia, tj. odpowiadającą 1/12, 1/24 lub 1/36 kwoty zmniejszającej podatek. Zmiana ta spowoduje wzrost dochodów „na rękę”.

Ad. 4. Wysokość wsparcia osób samotnie wychowujących dzieci w stosunku do oczekiwań społecznych

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym projekt przywraca preferencyjne opodatkowanie dochodów osób samotnych wychowujących dzieci polegające na tym, że osoba samotnie wychowująca dzieci, na wniosek, płaci podatek w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy swoich rocznych dochodów. Zgodnie z projektem do dochodów tej osoby nie będą doliczane dochody małoletniego dziecka z tytułu renty. Efektywnie oznacza to również przywrócenie możliwości korzystania z podwójnej kwoty wolnej.

Dodatkowo projekt podwyższa kwotę rocznych dochodów, które może uzyskać pełnoletnie (do ukończenia 25. roku życia), uczące się dziecko, bez zagrożenia, że rodzic traci prawo do omawianej preferencji. W stosunku do roku 2021 kwota ta wzrasta z 3 089 zł do równowartość dwunastokrotności renty socjalnej według stanu na grudzień roku podatkowego (ok. 15 tys. zł).

Konsekwencją przywrócenia preferencyjnego opodatkowania dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci jest likwidacja ulgi w wysokości 1500 zł rocznie, o której mowa w art. 27ea ustawy PIT.

Ad. 5. Wysokość podatku od tzw. małych umów cywilnoprawnych

Obecnie, należności z tzw. małych umów (do 200 zł) są opodatkowane podatkiem w formie ryczałtu w wysokości 17%. W związku z obniżeniem niższej stawki podatku w skali podatkowej (z 17% do 12%), projekt dodatkowo przewiduje obniżenie zryczałtowanej stawki podatku, o której mowa w art. 30 ust. 1 pkt 5a ustawy PIT. Po zmianie, od przychodów z działalności wykonywanej osobiście (art. 13 pkt 2 i 5-9 ustawy PIT), które nie przekraczają 200 zł, podatek będzie pobierany w wysokości 12%.

Ad. 6. Opodatkowanie zasiłku macierzyńskiego

Projekt przewiduje rozszerzenie tzw. zerowych ulg (PIT-0) o zasiłki macierzyńskie. Wdrożenie tej regulacji pozwoli, aby zasiłki macierzyńskie otrzymywane przez podatników (do których dziś adresowana jest ulga dla młodych, ulga dla pracujących emerytów, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga na powrót), nie rodziły obowiązku zapłaty podatku, jeżeli wraz z pozostałymi przychodami objętymi w/w ulgami nie przekroczą w skali roku kwoty 85 528 zł.

Ad. 7. Spadek wpływów z 1% podatku należnego dla OPP

W celu zabezpieczenia wysokości środków przekazywanych OPP projekt wprowadza mechanizm, zgodnie z którym w sytuacji, gdy łączna kwota środków przekazanych w ramach 1% podatku należnego w danym roku, będzie kwotowo niższa niż łączna kwota środków przekazana z tego tytułu w 2022 r., nastąpi wyrównanie na rzecz OPP. Dodatkowo wartość środków przekazanych w 2022 roku, przed porównaniem z wartością środków przekazanych w danym roku, od 2024 roku podlegać będzie corocznej indeksacji o wskaźnik średniookresowej dynamiki produktu krajowego brutto w cenach bieżących, ustalany jako średnia geometryczna za ostatnie osiem lat, liczonych do roku poprzedzającego o dwa lata rok budżetowy. Wprowadzenie indeksacji ma na celu zapewnienie wiarygodnego porównania. Kwota wyrównania dla poszczególnych OPP wyznaczana jest na podstawie proporcji pomiędzy udziałem kwoty przekazanej określonej OPP w łącznej kwocie przekazanej OPP w ramach 1% podatku należnego, wynikającego z rozliczenia za dany rok.

Ad. 8. Przekazywanie kwot w wysokości 1% podatku należnego OPP na podstawie wniosku za poprzedni rok podatkowy w stosunku do określonej grupy podatników.

Projekt przewiduje umieszczenie na stałe w ustawie o PIT rozwiązania dotyczącego sposobu postępowania w sytuacji, gdy podatnik, któremu organ rentowy przekazał roczne obliczenie podatku, z którego wynika podatek należny na podstawie art. 34 ust. 9 ustawy o PIT, nie złożył wniosku w postaci wskazania przez niego, w oświadczeniu sporządzonym według określonego wzoru jednej OPP poprzez podanie jej numeru wpisu do KRS. Proponuje się, aby w takiej sytuacji, przekazanie 1% podatku należnego następowało na rzecz OPP, wskazanej przez podatnika we wniosku zawartym w złożonym zeznaniu, złożonej korekcie tego zeznania albo w złożonym oświadczeniu, za ubiegły rok podatkowy.

Ad. 9. Konieczność przesyłania JPK w podatkach dochodowych już od 2023 r.

Projekt przewiduje przesunięcie terminu wejścia w życie tych obowiązków, tak by umożliwić podatnikom przygotowanie się do nowych obowiązków.

Ad. 10 Składki zdrowotne osób współpracujących oraz wątpliwości interpretacyjne w zakresie nowych przepisów o składce zdrowotnej

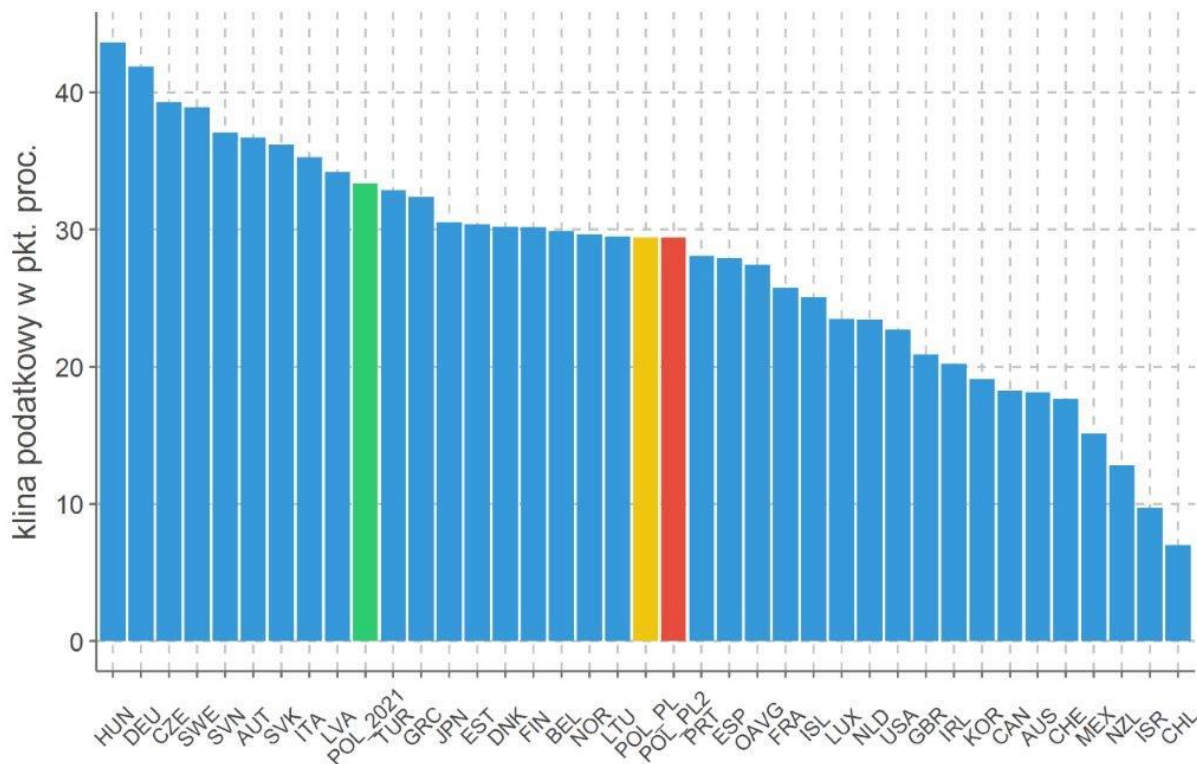
1. Obniżenie ze 100% na 75% podstawy składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą,
2. Doprecyzowanie przepisów budzących wątpliwości interpretacyjne.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Jednym z problemów, z którymi borykał się polski system podatkowy przed 1 stycznia 2022 roku był wysoki poziom klina podatkowo-składkowego dla osób najmniej zarabiających oraz niski poziom progresji. Rozwiązanie tych problemów było jednym z kluczowych założeń reformy podatkowej, które udało się w znacznym stopniu osiągnąć systemowi z dn. 1 stycznia 2022 r. Proponowane w nowej ustawie zmiany, poprzez obniżenie pierwszej stawki podatkowej do 12% w połączeniu z likwidacją tzw. ulgi dla klasy średniej wzmacniają ten efekt i powodują obniżenie klina także dla osób osiągających średnie dochody. Tym samym problemy związane z wysokim klinem podatkowym osób mało i średnio zarabiających, są rozwiązywane jeszcze skuteczniej, przy jednoczesnym uproszczeniu systemu i zwiększeniu jego spójności.

Efekt ten widoczny jest przy porównaniu klinów podatkowych według ujednoliconej metodologii OECD tzw. Taxing wages. Metodologia ta pozwala na porównywanie zróżnicowanych systemów podatkowych pomiędzy państwami, w sposób, który zapewnia spójność wyliczeń i w efekcie porównywalność wyników. Porównuje ona osoby pracujące na umowie o pracę w pełnym wymiarze etatu i zarabiające ten sam procent średniej krajowej w danym państwie. Ważnym zastrzeżeniem jest to, że metodologia OECD różni się od metodologii stosowanej przez Ministerstwo Finansów, m.in. w związku z niewliczaniem do klina części składki emerytalnej księgowanej na koncie indywidualnym podatnika. Nie wpływa to jednak na zmiany w klinie, lecz na samą jego wysokość.

Wykres 1. Klin podatkowy według metodologii OECD dla pracującego singla zarabiającego 50% średniej krajowej

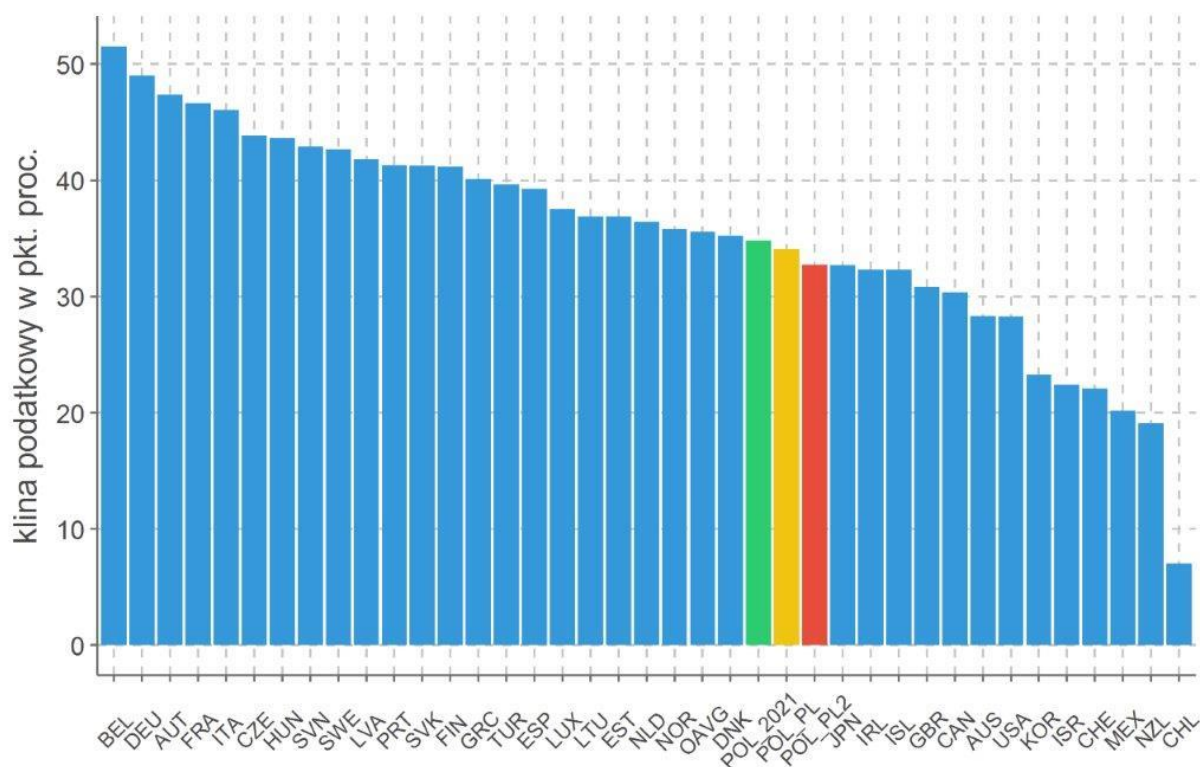
Źródło: OECD, MF

Uwaga: POL_2021 – system podatkowy z 31 grudnia 2021 roku, POL_PL – system podatkowy z 1 stycznia 2022 roku, POL_PL2 – system podatkowy wynikający z projektu ustawy

Jak widać, proponowana zmiana systemu podatkowego utrzymuje korzystne zmiany wprowadzone od 1 stycznia 2022 r. dla podatników zarabiających najmniej (w okolicach pensji minimalnej). Ponieważ już w systemie obowiązującym od

1 stycznia 2022 r. nie płacili oni podatku dochodowego z powodu wykorzystania pełnej kwoty wolnej, to nie jest możliwa dalsza poprawa ich sytuacji poprzez obniżenie stawki i podstawy opodatkowania.

Wykres 2. Klin podatkowy według metodologii OECD dla pracującego singla zarabiającego 100% średniej krajowej

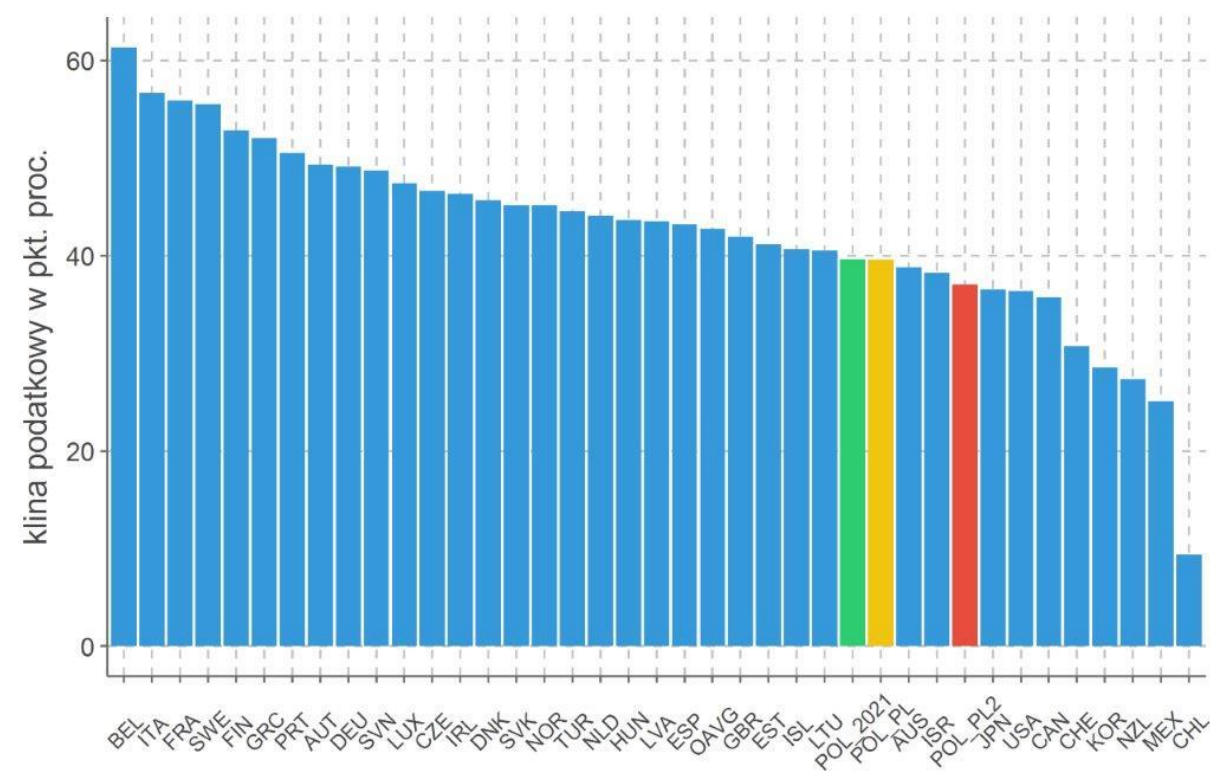

Źródło: OECD, MF

Uwaga: POL_2021 – system podatkowy z 31 grudnia 2021 roku, POL_PL – system podatkowy z 1 stycznia 2022 roku, POL_PL2 – system podatkowy wynikający z projektu ustawy

Proponowana reforma umożliwi również odczuwalny spadek klina podatkowego dla osób zarabiających w okolicy przeciętnego wynagrodzenia. Tym samym, dzięki proponowanym zmianom, efekty reformy zostaną rozszerzone na większą grupę podatników.

Wykres 3. Klin podatkowy według metodologii OECD dla pracującego singla zarabiającego 250% średniej krajowej

Źródło: OECD, MF

Uwaga: POL_2021 – system podatkowy z 31 grudnia 2021 roku, POL_PL – system podatkowy z 1 stycznia 2022 roku, POL_PL2 – system podatkowy wynikający z projektu ustawy

Jednocześnie obniżenie stawki podatkowej w pierwszym progu wraz z likwidacją tzw. ulgi dla klasy średniej umożliwi również podatnikom zarabiającym powyżej przeciętnego wynagrodzenia na obniżenie wysokości klina podatkowego względem systemu z 1 stycznia 2022 r.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy rozliczający podatek dochodowy od osób fizycznych na skali podatkowej	25 mln	Bazy podatkowe Ministerstwa Finansów	Zmniejszenie obciążeń podatkowych podatników.
Podatnicy rozliczający podatek dochodowy od osób fizycznych według liniowej stawki podatku	0,7 mln	Bazy podatkowe Ministerstwa Finansów	Zmniejszenie obciążeń podatkowych podatników.
Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą i rozliczający podatek od przychodów ewidencjonowanych w formie ryczałtu	0,6 mln	Bazy podatkowe Ministerstwa Finansów	Zmniejszenie obciążeń podatkowych podatników.
Podatnicy rozliczający podatek w formie karty podatkowej	0,1 mln	Bazy podatkowe Ministerstwa Finansów	Zmniejszenie obciążeń podatkowych podatników.
Płatnicy zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych	1,2 mln	Bazy podatkowe Ministerstwa Finansów	Konieczność dostosowania systemów księgowych do nowej skali podatkowej.
Płatnicy podatku od tzw. małych umów cywilnoprawnych	76 tys.	Bazy podatkowe Ministerstwa Finansów	Zwiększenie dochodów poprzez obniżenie stawki płaconego podatku w wyniku

			obniżenia stawki z 17% na 12%.
Osoby ubezpieczone w NFZ z tytułu współpracy z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą	38 tys. miesięcznie	Baza odprowadzanych składek ZUS	Zwiększenie dochodów poprzez obniżenie podstawy składek NFZ ze 100% na 75% przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia.
Organizacje Pożytku Publicznego	8,7 tys.	Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2021 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2020 r.	Zapewnienie porównywalnego poziomu dochodów z tytułu 1% przekazanego podatku w wyniku mechanizmu zabezpieczenia wpływów OPP.
Jednostki Samorządu Terytorialnego	2807	Strona GUS (stan na 1.01.2022r.)	W ujęciu długoterminowym możliwe jest zmniejszenie dochodów JST z podatku PIT.
ZUS	1		Konieczność dostosowania systemów informatycznych.
NFZ	1		Niższe wpływy z tytułu obniżenia podstawy składek NFZ dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą.
Ministerstwo Finansów	1		Konieczność dostosowania systemów informatycznych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do szerokich konsultacji i opiniowania.

Otrzymało go ponad 40 podmiotów. Czas trwania konsultacji, a także lista podmiotów biorących w nich udział są ogólnodostępne na stronach Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, gdzie projekt został zamieszczony zgodnie z przepisami art. 5 ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (1-10)
Dochody ogółem	-6773	-13388	-8410	-12588	-12586	-12357	-12050	-11876	-11151	-10641	-111820
budżet państwa	-6741	-12199	-8980	-9287	-9602	-9926	-10260	-10607	-10966	-11337	-99904
JST	0	-1123	637	-3233	-2914	-2361	-1717	-1195	-110	772	-11244
NFZ	-32	-66	-66	-68	-69	-71	-73	-74	-75	-77	-672
Wydatki ogółem	19	10412	8980	5408	6031	6903	7876	8739	10179	11429	75976
budżet państwa, w tym:	19	10412	8980	5408	6031	6903	7876	8739	10179	11429	75976
dostosowanie systemów IT ZUS	14,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,00
dostosowanie systemów IT resortu finansów	4,92	3,19	0,48	0,46	0,92	0,90	0,88	0,86	0,84	0,82	14,26
dotatkowa subwencja rozwojowa dla JST	0	10220	8795	5227	5853	6729	7706	8574	10017	11271	74391
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-6792	-23801	-17390	-17996	-18617	-19260	-19926	-20615	-21330	-22070	-187796
budżet państwa	-6760	-22611	-17961	-14695	-15633	-16828	-18136	-19346	-21144	-22765	-175881

JST	0	-1123	637	-3233	-2914	-2361	-1717	-1195	-110	772	-11244
NFZ	-32	-66	-66	-68	-69	-71	-73	-74	-75	-77	-672

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Tabela wpływu na sektor finansów publicznych (SFP) uwzględnia okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy (zgodnie z art. 50 ustawy o finansach publicznych), tj. od roku 2022. Ze względu na wejście ustawy w życie w bieżącym roku analizowany 10-letni okres nie uwzględnia roku 0. Prezentowane są efekty w cenach stałych z 2022 r. zgodnie z aktualnymi wytycznymi dotyczącymi stosowania wskaźników makroekonomicznych. Zaprezentowany powyżej skutek na SFP liczony jest względem obowiązującego systemu podatkowo-składkowego w kształcie z 1 stycznia 2022 w każdym analizowanym roku przez 10 lat. Efekty te odpowiadają na pytanie jaki byłby koszt wprowadzenia w każdym roku zmian, jeśli w każdym roku obowiązywałby system w kształcie z 1 stycznia 2022 r. Powyższa tabela zawiera skutki w ujęciu kasowym. Przyjęcie proponowanych zmian w połowie roku 2022 powoduje, że część efektu z tego roku (ok. połowy) przejawia się jako skutek w roku 2023. Jest to efekt zwrotu zaliczek za pierwszą połowę roku 2022 w zeznaniu rocznym składanym w 2023 r. Sumaryczny efekt zamian w ciągu pierwszych dwóch lat jest jednak zbliżony w ujęciu kasowym jak i memoriałowym. W perspektywie 10 lat skutek rośnie ze względu na realny wzrost wynagrodzeń. 1. <u>Zmiany w zakresie skali podatkowej, podatku liniowego, ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz karty podatkowej</u> W celu oszacowania skutku proponowanych rozwiązań dla sektora finansów publicznych (SFP) w 2022 r. i w 2023 r. wykorzystano model mikrosymulacyjny MF funkcjonujący na podstawie połączonej bazy danych PIT-ZUS z 2018 r. Baza ta zawiera zanonimizowane dane pochodzące z rzeczywistych deklaracji rocznych podatników oraz odprowadzane przez ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. Przychody oraz koszty uzyskania przychodu podatników opodatkowanych przy zastosowaniu skali podatkowej oraz podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną według 19% stawki, a także składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zostały skorygowane z uwzględnieniem prognozowanej dynamiki wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dynamiki wzrostu minimalnego wynagrodzenia oraz prognozowanej waloryzacji emerytur pomiędzy 2018 r. i analizowanym okresem. Waloryzację przychodów wykazywanych w zeznaniu podatkowym PIT-28 przeprowadzono z wykorzystaniem dynamiki wzrostu średniego przychodu w latach poprzednich oraz dynamiki nominalnego wzrostu PKB. Efekty zmian w karcie podatkowej oszacowano z wykorzystaniem informacji o faktycznie obliczonym podatku, odliczonych składkach na ubezpieczenie zdrowotne oraz długości prowadzenia działalności w 2018 roku pochodzące z deklaracji PIT-16A. Koszt wprowadzenia zmian na karcie obliczono jako ubytek w całkowitym podatku po odliczeniu 12% zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne (od podstawy płacy minimalnej) od podatku należnego przed odliczeniami. Efekty zmian porównano do systemu podatkowo-składkowego w kształcie z dn. 1 stycznia 2022 r. (system bazowy). Uwzględniono również zwolnienie od podatku tzw. „13 emerytur” w 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 556). Przeprowadzona w dalszej części analiza skupia się przede wszystkim na skutkach dla skali podatkowej oraz podatku liniowego. Szczegółowa analiza efektów dla ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz karty podatkowej nie zawsze jest możliwa ze względu na brak informacji o dochodzie na deklaracji podatkowej. Analizy zaprezentowane z tym podpunkcie ujęte są w układzie memoriałowym, podczas gdy ogólna tabela wpływu na SFP zawiera ujęcie kasowe. Oznacza to, że przesunięcie połowy efektu na PIT

z 2022 na rok 2023 w wyniku zwrotu zaliczek pobranych za pierwszą połowę 2022 r. na rozliczeniu rocznym.

Analizowane w tym podpunkcie zmiany obejmują:

- Obniżenie stawki podatkowej w I przedziale skali podatkowej z 17% do 12%;
- Wprowadzenie możliwości odliczenia zapłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy opodatkowania (do limitu 8 700 zł) dla podatników rozliczających się podatkiem liniowym, 50% zapłaconych składek dla podatników rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych oraz odliczenie dla podatników rozliczających się kartą podatkową;
- Przywrócenie wspólnego rozliczenia samotnych rodziców z dzieckiem zastępujące ulgę z Art. 27ea. updof;
- Likwidację tzw. ulgi dla klasy średniej.

Dla osób otrzymujących dochody z umowy o pracę korzyści zaczynają się dla osób, które już w pełni wykorzystywały kwotę wolną. Osoby te nie mają już podatku do zapłaty, więc nie mogą skorzystać z obniżonego PIT. Dla osób otrzymujących dochody z emerytury lub renty wprowadzone zmiany skutkują zwiększeniem korzyści dla osób w przedziale ok. 2,5 tys. zł do ok. 16 tys. zł przychodu miesięcznie.

Tabela 1 prezentuje efekty omawianych w tym punkcie zmian w mln zł na PIT względem systemu z 1 stycznia 2022 r. Tabela 2 kolei zawiera podsumowanie liczby osób zyskujących w rozbiciu na formy opodatkowania.

Z powyższych wynika, że prawie 13 mln osób zyska na analizowanych zmianach. Największe korzyści osiągają osoby rozliczające się skalą podatkową. Dodatkowo około 41 tys. osób będzie mogło skorzystać z możliwości zmniejszenia kwoty zobowiązania w rozliczeniu za rok 2022 w wyniku wprowadzanych zmian systemowych.

Tabela 1. Efekty wprowadzonych zmian względem systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. w rozbiciu na formę opodatkowania po latach (ceny stałe 2022 r.).

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Skala podatkowa	-13652	-14843	-15354	-15899	-16457	-17035	-17634	-18253	-18894	-19558
Podatek liniowy	-697	-717	-741	-767	-794	-822	-851	-881	-912	-944
Ryczałt	-58	-62	-64	-67	-69	-71	-74	-76	-79	-82
Karta podatkowa	-27	-28	-28	-29	-30	-30	-31	-32	-32	-33

Uwaga: Efekty memoriałowo na rozliczeniu rocznym za dany rok, uwzględnia efekty obniżki stawki podatku, likwidacji tzw. ulgi dla klasy średniej, przywrócenia wspólnego rozliczenia z dzieckiem, odliczania składek NFZ od podstawy opodatkowania dla działalności gospodarczej rozliczającej się podatkiem liniowy, ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych oraz kartą podatkową.

Tabela 2. Efekty wprowadzonych zmian względem systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. w rozbiciu na formę opodatkowania.

	Liczba osób zyskujących, tys.	Korzyść zyskujących, mln zł
Skala podatkowa	11 853	13 652
Podatek liniowy	559	697
Ryczałt	420	58
Karta podatkowa	81	27

Uwaga: efekty w ujęciu memoriałowym dla roku 2022, uwzględnia efekty obniżki stawki podatku, likwidacji tzw. ulgi dla klasy średniej i odliczania składek NFZ od podstawy opodatkowania i przywrócenia wspólnego rozliczenia z dzieckiem.

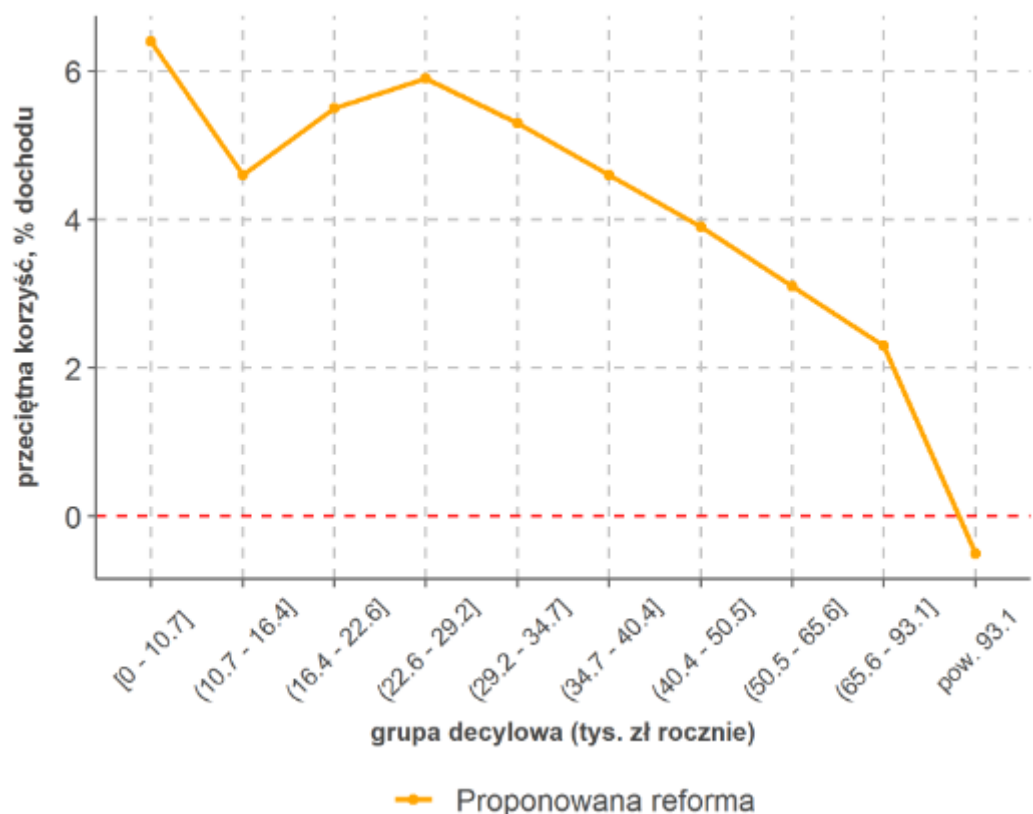
Tabela 3 zawiera szczegółowe rozbieżności przeciętnych zysków podatników na skali podatkowej oraz podatku liniowym ze względu na główne źródło dochodów. Najwięcej na proponowanych zmianach zyskują osoby prowadzące działalność gospodarczą, tj. przeciętna korzyść osoby zyskującej wynosi ok. 1 652 zł rocznie. Zmiany te oznaczają również korzyści dla ok. 2,9 mln emerytów i rencistów oraz ponad 7,5 mln osób utrzymujących się z umowy o pracę.

Tabela 3. Przeciętne roczne korzyści na skali podatkowej i podatku liniowym w rozbiu na główne źródła dochodów dla osób korzystających na zmianach względem systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r.

	Zyskuje, tys. osób	Przeciętna korzyść zyskujących, zł /rok	
		Średnia	Mediana
Umowa o pracę	7 538	1 318,49	927,45
Działalność gospodarcza	985	1 652,10	1 520,00
Emerytura i renta	2 875	777,17	533,79
Umowa cywilnoprawna	265	1 563,32	781,67

Uwaga: efekty nie obejmują osób prowadzących działalność gospodarczą rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych lub kartą podatkową.

Wykres 4. Relatywna zmiana dochodu w decylowych grupach dochodowych (w %) względem systemu z 2021 r. dla systemu po proponowanej reformie.

Wykres 4 prezentuje efekty dla podatników w systemie po proponowanych zmianach względem systemu z 2021 r. w podziale na decylowe grupy dochodu. Decylowe grupy dochodu zawierają równoliczne grupy podatników, uszeregowanych od najmniej do najwięcej zarabiających. Ze względu na dane pochodzące z deklaracji rocznych PIT grupy decylowe tworzone są w oparciu o roczne indywidualne dochody podatkowe, przez co nie są porównywalne do grup decylowych utworzonych w oparciu o najczęściej wykorzystywane dane ankietowe.

Z powyższego wykresu można odczytać, że największe korzyści relatywnie do dochodów osiągane są przez podatników znajdujących się w 1 i następnie w 4 grupie decylowej, tj. osiągających dochody podatkowe odpowiednio poniżej 11 tys. zł i w przedziale ok. 23 – 29 tys. zł rocznie. Ich przeciętna korzyść w systemie po reformie względem systemu z 2021 r. wynosi ok. 6,4% oraz 5,9% względem osiąganych dochodów. Równocześnie dla najbogatszych podatników znajdujących się w 10., najwyższej grupie dochodowej (dochody powyżej ok. 93 tys.

zł rocznie) system po proponowanej reformie skutkuje spadkiem dochodów netto o ok. -0,5% względem systemu z 2021 r.

2. Wpływ na finanse JST

W roku 2022, ze względu na wprowadzony system stałych rat PIT, projektowane zmiany podatkowe nie mają wpływu na budżety samorządowe. W kolejnych latach potencjalne straty samorządów z tytułu niższych wpływów PIT będą kompensowane przez dodatkowo zwiększone kwoty subwencji rozwojowej, będące efektem działania reguły dochodowej określonej w art. 9b ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zapewniającej samorządom długookresową stabilizację finansową oraz zakładane w kolejnych latach uzupełnienie środków subwencji ogólnej (vide m.in. art. 36b; art. 28 ust. 4 ustawy o dochodach JST i/lub w efekcie wdrożenia zasadniczej reformy systemu subwencyjnego, nad którą prace będą kontynuowane we współpracy ze stroną samorządową).

3. Likwidacja obowiązku doliczania dochodów małoletniego dziecka z renty rodzinnej do dochodów rodzica

W celu oszacowania skutków finansowych tego rozwiązania przyjęto dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczące:

- liczby dzieci małoletnich uzyskujących dochody z renty rodzinnej (69 tysięcy),
- wysokości otrzymywanej renty rodzinnej (97% otrzymywało świadczenie nieprzekraczające 30 tys. zł, tj. kwota, która od 1 stycznia 2022 r. jest wolna od podatku).

Szacowane obniżenie dochodów budżetu państwa wyniesie 116 mln zł (skutek dla pierwszego roku podatkowego obowiązywania regulacji).

4. Odroczenie wejścia w życie jpk/PIT/CIT

W ramach zmian podatkowych przewidzianych systemie obowiązującym od 1 stycznia 2022 r. podatnicy PIT oraz podatnicy CIT zostali zobowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych w formie elektronicznej i przesyłania ich do urzędu skarbowego. Obowiązek ten ma zacząć obowiązywać 1 stycznia 2023 r.

Proponowana reforma zmieni datę wejścia w życie nowych obowiązków. Pozwoli to podatnikom lepiej przygotować się do elektronicznej ewidencji księgowych. Proponuje się stopniowe dojście do docelowego modelu w trzech etapach. I tak nowe obowiązki zaczną realizować:

- od 2024 roku podatnicy CIT, których przychody za poprzedni rok podatkowy przekroczyły kwotę 50 mln euro
- od 2025 roku podatnicy CIT (inni, niż wymienieni w pkt 1) obowiązani przysyłać ewidencje JPK_VAT oraz podatnicy PIT obowiązani przysyłać ewidencje JPK_VAT
- od 2026 roku pozostali podatnicy PIT i CIT.

5. Obniżenie stawki podatku w formie ryczałtu z ustawy PIT dla: tzw. małych umów cywilnoprawnych do 200 zł – zmiana z 17% na niższą stawkę w nowej skali;

W celu oszacowania skutków finansowych obniżenia stawki ryczałtu wykorzystano dane o wysokości zryczałtowanego podatku dochodowego od tych przychodów, który za 2021 r. wyniósł 32 mln zł (za 2020 – 28 mln zł).

W 2021 r. należności z tytułu osobiście wykonywanej działalności (art. 13 pkt 2 i 5-9 ustawy PIT) wypłacało prawie 76 tys. płatników.

Szacowane obniżenie dochodów budżetu państwa dla jednego roku wyniesie 10 mln zł.

6. Obniżenie z 100% na 75% podstawy składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą;

W celu oszacowania skutków zmian wykorzystano dane ZUS z XII 2021 r. dotyczące liczby osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Zidentyfikowano ok. 37,7 tys. takich osób.

Przyjmując za obecną podstawę 6221,04 zł miesięcznie szacuje się, że obniżenie składki zdrowotnej dla powyższej liczby osób kosztowałoby ok. 63,3 mln zł przez okres 12 miesięcy. Ze względu jednak na wejście tej zmiany w życie w połowie roku skutki w roku 2022 wyniosłyby połowę tej kwoty.

7. Podwyższenie kryterium dochodowego pełnoletniego, uczącego się dziecka do 25 roku życia;

Do obliczeń wykorzystano dane pochodzące z deklaracji rocznych PIT dla skali podatkowej z 2018 r. dla osób do 25 roku życia, które wykazywały dochody na PIT mieszczące się po indeksacji na 2022 r. w zakresie od 3089 zł do dwunastokrotności renty socjalnej.

Następnie osobom tym przypisano prawdopodobieństwo dalszej nauki warunkowane wiekiem oraz osiąganiem dochodów, które obliczono na podstawie danych pochodzących z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (BBGD) z 2020 r. Obliczenia na danych BBGD przeprowadzono wykorzystując wagi skalibrowane populacyjnie. Na podstawie tego prawdopodobieństwa wybrano losowo osoby, które kontynuują naukę.

Następnie wybranym w ten sposób osobom przypisano rodziców na podstawie bazy relacji biologicznych pochodzących z połączonych danych PESEL, PIT, ZUS oraz świadczeń rodzinnych.

Na tej podstawie wyliczono dodatkowy efekt na ulgę na dzieci, biorąc pod uwagę liczbę dzieci, na które rodzice wykorzystywali już ulgę na dzieci.

Całkowity koszt wprowadzenia powyższego rozwiązania na rozliczeniu za rok 2022 wyniósłby ok. 121 mln zł.

8. Zabezpieczenie wpływów OPP z tytułu 1%;

W celu obliczenia efektów wykorzystano dane z deklaracji PIT odnośnie odprowadzanego 1% na OPP. Dane te następnie połączono z wynikami symulacji dla systemu z 2021 r., systemu obowiązującego od 1 stycznia 2022 r. oraz proponowanej reformy. Na tej podstawie obliczono ubytek z tytułu przekazywanego 1% na ok. 194 mln zł na rozliczeniu za 2022 r, z czego ok. 74 mln zł ubytku względem systemu z 2021 powstało w wyniku wprowadzenia w wersji obecnie obowiązującej, tj. z dn. 1 stycznia 2022 r.

9. Dostosowanie systemów informatycznych;

Proponowane zmiany wymagają dostosowania systemów informatycznych po stronie jednostek budżetowych.

a) Koszty dostosowania systemów informatycznych ZUS: ok. 14 mln zł.

b) Koszt dostosowania i dalszego utrzymania systemów informatycznych resortu finansów, mln zł (ceny bieżące):

Rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
CIRF	4,918	1,1	0,34	0,34	0,8636	0,8636	0,8636	0,8636	0,8636	0,8636

c) Koszt prac informatycznych i prac przygotowawczych w celu dostosowania systemów do wdrożenia mechanizmu zabezpieczenia środków dla OPP: 2,1 mln zł w 2023 r.

d) Utworzenie od 2023 r. 2 etatów w celu zapewnienia realizacji nowego zadania w zakresie obsługi wyrównania środków oraz monitorowania procesu dystrybucji środków do OPP (1 etat MF, 1 etat Izba Administracji Skarbowej): łącznie ok. 1,557 mln zł w latach 2023-2032.

7. **Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe**

		Skutki					
Czas w latach od wejścia w życie zmian		1	2	3	5	10	Łącznie (1-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	2	6	4	4	5	45
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	770	2623	1916	2052	2432	20694
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	6020	21172	15469	16561	19633	167057
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Proponowane zmiany na skali podatkowej spowodują obniżenie klina podatkowego dla osób fizycznych, co obniży różnicę między kosztem pracodawcy a wynagrodzeniem netto zatrudnionego pracownika. Rozwiązanie to powinno zwiększyć podaż pracy i konkurencyjność przedsiębiorstw zatrudniających pracowników oraz ich możliwości zwiększenia zatrudnienia. Korzyści te będą dotyczyły zarówno przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, jak i osobami prawnymi. Dodatkowo, w przypadku przedsiębiorców będących osobami fizycznymi nastąpi obniżenie obciążeń podatkowych w porównaniu z systemem obowiązującym od 1 stycznia 2022 r. Proponowane zmiany upraszczają system podatkowy poprzez likwidację tzw. ulgi dla klasy średniej oraz poprzez zakończenie obowiązywania rozporządzenia z 7 stycznia 2022 roku w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, które to rozporządzenie wymuszało liczenie zaliczek w dwóch systemach równolegle. Jednocześnie wprowadzany jest nowy, przejrzysty system naliczania i poboru zaliczek na rzecz podatku PIT. Zmiany te ograniczą koszty administracyjne po stronie przedsiębiorstw pozwalając na redukcję wydatków lub lepsze wykorzystanie zasobów kadrowych. W krótkim okresie mogą się jednak wiązać z kosztem dostosowania systemów płacowych do nowych przepisów.					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Proponowane zmiany na skali podatkowej spowodują obniżenie klina podatkowego dla osób fizycznych, co obniży różnicę między kosztem pracodawcy a wynagrodzeniem netto zatrudnionego pracownika. Rozwiązanie to powinno zwiększyć podaż pracy i konkurencyjność przedsiębiorstw zatrudniających pracowników oraz ich możliwości zwiększenia zatrudnienia. Korzyści te będą dotyczyły zarówno przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, jak i osobami prawnymi. Dodatkowo, w przypadku przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, które stanowią zdecydowaną większość sektora MMŚP, nastąpi obniżenie obciążeń podatkowych w porównaniu z systemem obowiązującym od 1 stycznia 2022 r. Zmiany będą szczególnie zauważalne dla samozatrudnionych oraz przedsiębiorców osiągających relatywnie niewielkie dochody. Proponowane zmiany upraszczają system podatkowy poprzez likwidację tzw. ulgi dla klasy średniej, wprowadzenie odliczania składek zdrowotnych na wzór składek społecznych oraz poprzez zakończenie obowiązywania rozporządzenia z 7 stycznia 2022 roku w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, które to rozporządzenie wymuszało liczenie zaliczek w dwóch systemach równolegle. Jednocześnie wprowadzany jest nowy, przejrzysty system naliczania i poboru zaliczek na rzecz podatku PIT. Zmiany te ograniczą koszty administracyjne po stronie przedsiębiorstw pozwalając na redukcję wydatków lub lepsze wykorzystanie zasobów kadrowych. W krótkim okresie mogą się jednak wiązać z kosztem dostosowania systemów płacowych do nowych przepisów.					

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Proponowane zmiany będą skutkowały obniżeniem obciążeń podatkowych dla niemal wszystkich podatników będących osobami fizycznymi, co w oczywisty sposób wesprze rodziny i gospodarstwa domowe. Przywrócenie możliwości wspólnego rozliczenia z dzieckiem dla rodziców samotnie wychowujących dzieci będzie skutkowało w sposób szczególny poprawą sytuacji materialnej tych rodzin. Zmiany w zakresie systemu naliczania i poboru zaliczek na rzecz podatku dochodowego zwiększą przewidywalność należnych obciążeń podatkowych, a tym samym ograniczą ryzyko dopłaty podatku w rozliczeniu rocznym. W okresie przejściowym, zmiana systemu zaliczkowego może jednak skutkować koniecznością wyrównania podatku dla części podatników, co związane jest z funkcjonowaniem rozporządzenia z 7 stycznia 2022 roku w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przez jedynie pół roku. Ze względu na obniżenie obciążeń podatkowych, skala tego zjawiska powinna być jednak ograniczona.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców. Niemniej jednak rozporządzenie będzie wymagało dostosowania systemów płacowo-księgowych płatników do wprowadzanych zmian. Projekt zwiększy poziom bieżących dochodów netto gospodarstw domowych. Będzie miał zatem pozytywny wpływ na rodzinę i obywateli, poprzez poprawę ich sytuacji ekonomicznej i społecznej, w tym osób z niepełnosprawnościami.	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Podatnik będzie mógł upoważnić maksymalnie 3 płatników do pomniejszania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych o kwotę zmniejszającą podatek, przy czym jeśli upoważni 2 płatników, to każdy z nich będzie mógł pomniejszać zaliczkę po 150 zł, a przy 3 płatnikach – po 100 zł każdy.

Podział kwoty 300 zł na części pozwoli uniknąć podatnikowi dopłaty w zeznaniu, i gwarantuje wyższe wypłaty netto w trakcie roku (niweluje brak odliczenia składki NFZ).

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja zmniejsza obciążenia podatkowe, tym samym zwiększa dochody netto pracowników. Ponadto proponowana reforma zwiększa atrakcyjność umowy o pracę względem działalności gospodarczej, tym samym zmniejszając potencjalne zachęty do podejmowania tzw. fikcyjnego samozatrudnienia.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: gospodarstwa domowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt zwiększy poziom bieżących dochodów netto gospodarstw domowych, w tym osób samotnie wychowujących dzieci. Będzie miał zatem pozytywny wpływ na rodzinę i obywateli, poprzez poprawę ich sytuacji ekonomicznej i społecznej.		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Przepisy ustawy wejdą co do zasady w życie z dniem 1 lipca 2022 r.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Ewaluacja projektu nastąpi po 3 latach od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Mierniki: - analiza obciążeń podatkowych podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, - wysokość wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, - struktura podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, korzystających z poszczególnych form opodatkowania dochodów.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak			

